

# Sotsiaalkaitse kogukulutuste (ESSPROS) käsiraamat

**Marve Randlepp**

Rahvastikustatistika talituse juhtivstatistik

## Sotsiaalkaitse kogukulutuste käsiraamat (ESSPROS)

Käsiraamat annab ülevaate Eesti sotsiaalkaitse kogukulutuste metoodikast, mille aluseks on Euroopa integreeritud sotsiaalkaitsestatistika süsteem. Käsiraamatu eesmärk on ühelt poolt talletada valdkonna sellealane teadmus ja tagada nii andmete järjepidevus, teiselt poolt avada huvilistele, kes seni on näinud vaid lõppandmeid, sotsiaalkaitse kogukulutuste sisu.

Käsiraamatu valmimine ei tähenda sotsiaalkaitsekulutuste metoodika arendamise lõppu. Kuigi vastav töö on kestnud juba üle kümne aasta, on siiski veel valdkondi, mille andmete saamise optimaalne moodus on alles väljatöötamisel. Samuti tuleb arvestada pidevalt muutuva seadusandlusega, mis võib mõjutada pakutavaid hüvitisi.

Käsiraamat avaldatakse Statistikaameti koduleheküljel e-väljaandena ja seda uuendatakse vastavalt toimunud muutustele.

Aitäh kõigile, kes sotsiaalkaitsekulutuste metoodikale ja käsiraamatu valmimisele kaasa on aidanud. Eriiline tänu Ilvi Reitelile, Maria Orešinale ja Andres Võrgule.

Marve Randlepp  
Statistikaameti rahvastikustatistika talituse juhtivstatistik

Toimetanud Helin Kapsta  
Küljendus: Uku Nurges  
Kaane kujundanud Maris Valk

*Edited by Helin Kapsta  
Layout by Uku Nurges  
Cover design by Maris Valk*

Kirjastanud Statistikaamet, Endla 15, 15174 Tallinn  
Märts 2012

*Published by Statistics Estonia, 15 Endla Str, 15174 Tallinn  
March 2012*

ISBN 978-9985-74-525-0  
Autoriõigus/Copyright: Statistikaamet, 2012

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.  
*When using or quoting the data included in this issue, please indicate the source.*

Käesoleva käsiraamatu aluseks on Eurostati välja antud ESSPROS käsiraamatu 2011. aasta väljaanne:  
European Commission.

**ESSPROS Manual - The European System of integrated SocialPROtection Statistics (ESSPROS).**

Luxembourg: Publications Office of the European Union. 2011.

ja

Statistikaameti 2002. aastal avaldatud trükis

Sotsiaalse kaitse kulutused. Arvepidamise meetoodika.

Koostanud Hilja Kõgel, Katrin Pedastsaar, Anne Karu.

Statistikaamet 2002.

## SISUKORD

1. Ülevaade .....	4
2. Sotsiaalkaitse skeemid ja rahastamisallikad .....	7
3. Sotsiaalkaitsekulutuste liigitus .....	10
4. Hüvitiste kirjeldus .....	13
4.1. Haigus/tervishoid .....	13
4.2. Puue .....	15
4.3. Vanadus .....	17
4.4. Toitjakaotus .....	19
4.5. Pere ja lapsed .....	20
4.6. Töötus .....	22
4.7. Eluase .....	24
4.8. Mujal käsitlemata sotsiaalne tõrjutus .....	25
5. Kvalitatiivne andmestik .....	27
6. Pensionisaajate moodul .....	28
7. Netosotsiaalhüvitiste moodul .....	29
8. Sotsiaalkaitse kogukulutuste täitmine .....	30

## 1. ÜLEVAADE

Sotsiaalkaitse kogukulutuste arvepidamise aluseks on Euroopa integreeritud sotsiaalkaitsestatistika süsteem ehk ESSPROS (*the European System of integrated Social PROtection Statistics*).

ESSPROSi töötas välja Euroopa Liidu statistikaamet (Eurostat) koos liikmesriikide esindajatega 1970. aastate lõpus vajadusest EL liikmesriikide sotsiaalkaitsest statistilist ülevaadet andva väljundi järele. Esimene ESSPROSi käsiraamat ilmus 1996. aastal, praegu on kasutusel selle kolmas redaktsioon (2011).

ESSPROS õigusliku aluse annab „Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EÜ) nr 458/2007, 25. aprill 2007, Euroopa integreeritud sotsiaalse kaitsestatistika süsteemi (ESSPROS) kohta“.

ESSPROSi käsiraamatu eesmärk on anda EL liikmesriikide ühtne ja kõikehõlmav sotsiaalse kaitse kirjeldus, mis

- hõlmab sotsiaalhüvitisi ja nende rahastamist;
- võimaldab rahvusvahelist võrdlust;
- on kooskõlas ülejäänud statistikaga, eriti rahvamajanduse arvepidamisega.

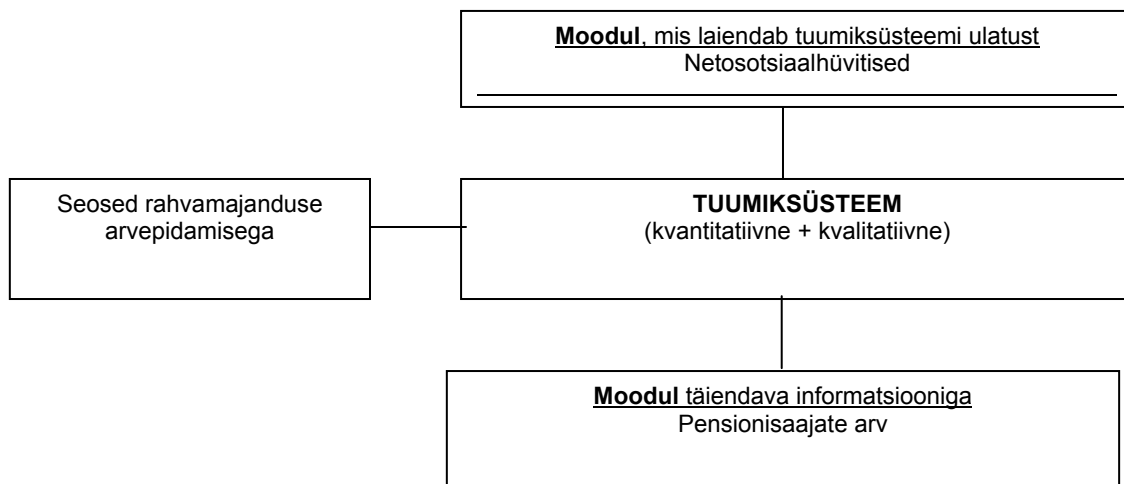
ESSPROS tuumiksüsteem annab standardinformatsiooni sotsiaalkaitse tulude ja kulude kohta, lisaks on ESSPROSis moodulid, mis sisaldavad lisainformatsiooni teatud sotsiaalkaitse aspektide kohta.

Praegu hõlmab ESSPROS mooduleid, mis kirjeldavad:

pensionisaajate arvu;

netosotsiaalhüvitisi, s.t maksusüsteemi mõju sotsiaalkaitsekulutustele.

### ESSPROS ülesehitus:



Sotsiaalse kaitse mõiste on vastavalt ESSPROSile järgmine.

Sotsiaalne kaitse on sotsiaalkindlustuse ja -hoolekande meetmete kogum, mille ülesanne on parandada üksikisiku või leibkonna toimetulekut sissetuleku osalisest või täielikust kaotusest põhjustatud toimetulekuriski või toetusvajaduse ilmnemisel. Sotsiaalse kaitse tagab avalik või erasektor.

Sotsiaalkaitse meetmed hõlmavad nii hüvitiste rahastamist, sellega seotud halduskulusid kui ka hüvitiste tegelikku tagamist.

Sotsiaalkaitse hüvitisi on mitmesuguseid. ESSPROS tuumiksüsteem võtab arvesse järgmisi:

- 1) rahalised hüvitised kindlustatud isikutele;
- 2) kindlustatud isikute kulutuste kompensatsioon;
- 3) otsene kaupade ja teenuste tagamine kindlustatud isikutele.

Riskid või vajadused, mille puhul võib tekkida tarvidus sotsiaalse kaitse järele, on:

- 1) haigus/tervishoid,
- 2) puue,
- 3) vanadus,
- 4) toitjakaotus,
- 5) pere ja lapsed,
- 6) töötus,
- 7) eluase,
- 8) mujal käsitlemata sotsiaalne tõrjutus.

Riskid ja vajadused on ühtlasi ESSPROSi sotsiaalse kaitse funktsioonid, toodud järjekord lähtub funktsioonide olulisusest.

ESSPROS kirjeldab sotsiaalkaitse kulutusi funktsioonikeskselt – mitte hüvitisi jagavate üksuste kaupa, vaid hüvitise eesmärgi järgi.

Kui mõni hüvitis kvalifitseerub mitme riskirühma toetusena (s.t saab täita mitut sotsiaalse kaitse funktsiooni), tuleb see määrata ainult ühte – tähtsaimat funktsiooni täitva hüvitisena. Kui hüvitist on keeruline määratleda, sest seda saavad mitmest eri riski- või vajaduste grupist inimesed, tuleb hüvitis märkida riski- või vajadusterühma, kuhu kuulub enamik hüvitise saajaid.

Funktsioonikeskne lähenemine ei kehti sotsiaalkaitse tulude puhul.

## **ESSPROS ja Eesti**

Eesti sotsiaalkaitse kogukulutuste metoodikat kirjeldati esmakordselt kümme aastat tagasi Statistikaameti 2002. aasta väljaandes „Sotsiaalse kaitse kulutused. Arvepidamise metoodika“ (autorid Hilja Kõgel, Katrin Pedastsaar, Anne Karu). Tookord kirja pandud põhimõtted kehtivad suures osas ka praegu, kuid muutunud on Eesti sotsiaalkaitstesüsteem – hüvitisi ja skeeme on juurde tulnud ja kadunud, mis tingis vajaduse käsiraamatu uue redaktsiooni järele. Ka Eurostat on vahepeal muudatusi teinud, lisandunud on pensionisaajate moodul ja netosotsiaalhüvitiste moodul.

Eesti koostab administratiivsete andmeallikate põhjal sotsiaalkaitse kogukulutuste andmeid.

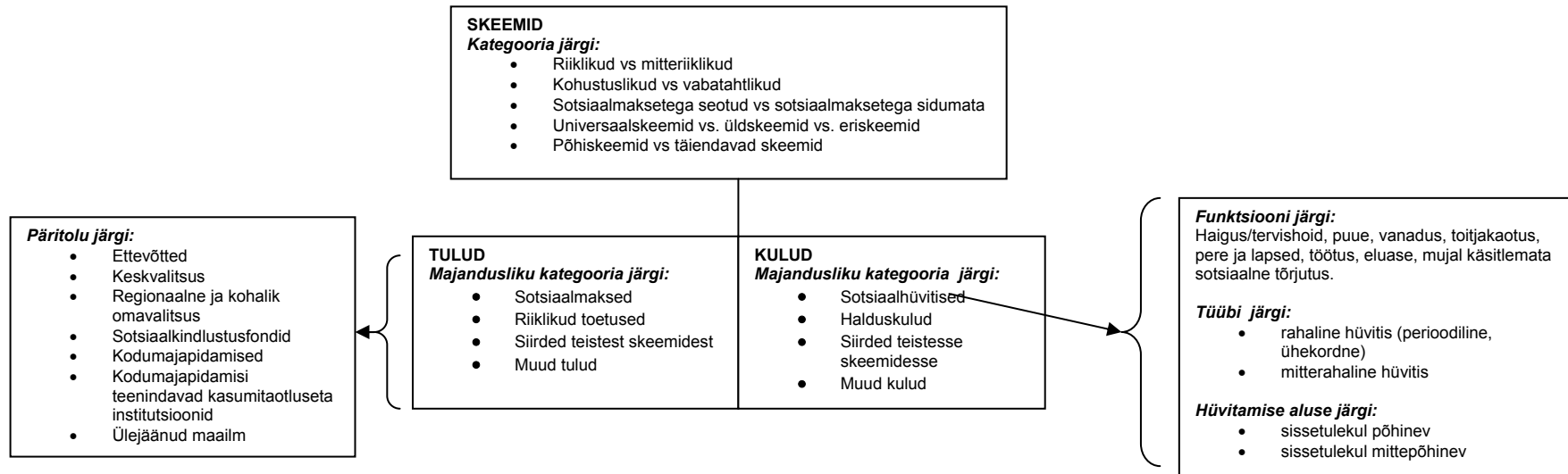
Kasutusel on nii andmeesitajate (Sotsiaalkindlustusameti, Haigekassa, Töötukassa, Sotsiaalministeeriumi, Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi kantselei) esitatud ja majandusaasta aruanded kui ka andmed saldoandmike andmebaasist.

Kaks suurimat puudujääki praeguses metoodikas on ühelt poolt ülevaate puudumine tööandjate kulutustest ja teiselt poolt kohalike omavalitsuste sotsiaalkaitsekulutuste alaesindatus – neist on olemas peamiselt vaid see osa, mille kohta kohalikud omavalitsused annavad aru Sotsiaalministeeriumile. Statistikaameti 2012.–2013. aastaks planeeritud arendustöö „Kohaliku omavalitsuse sotsiaalkaitsekulutuste klassifikaatori arendus“ aitab osaliselt tühimikku likvideerida.

Eesti esitas Eurostatile esmakordselt andmed 2005. aastal. Netosotsiaalhüvitiste mooduli andmete edastus lisandus 2011.

Eesti sotsiaalkaitsekulutuste andmed on hetkel avaldatud aastate 1999–2009 kohta (Eurostat avaldab andmeid kaheaastase nihkega). Vastavalt arendusprogrammile taastatakse aegread kuni 1995. aastani.

## Ülevaade tuumiksüsteemist:



## 2. SOTSIAALKAITSE SKEEMID JA RAHASTAMISALLIKAD

Hüvitiste ja nende rahastamise andmed on ESSPROS tuumiksüsteemis esitatud sotsiaalkaitse eest vastutavate üksuste kaupa.

Sellist üksust nimetatakse sotsiaalkaitse skeemiks ja defineeritakse järgmiselt:

sotsiaalkaitse skeem on eraldiseisev reeglite kogum, mida toetavad üks või mitu institutsioonilist üksust ning mis reguleerib sotsiaalkaitse hüvitisi ja nende rahastamist.

Sotsiaalkaitse skeemist peaks igal ajal olema võimalik eraldada tulud ja kulud. Soovitavalt pakuvad sotsiaalkaitse skeemid kaitset ühe riski või vajaduse korral ja katavad teatud hüvitisesaajate ringi.

Sotsiaalkaitse skeemid tegelevad ainult ümberjagamisega, mitte tootmisega.

### Ülevaade sotsiaalkaitse skeemide kategooriatest

Kriteerium	Skeemide kategooriad
1. Otsustamispädevus	11 Riiklikud skeemid ( <i>government-controlled schemes</i> ) – valitsemissektori kontrolli all 111 Kesksvalitsuse skeemid ja sotsiaalkindlustusfondid ( <i>central government schemes and social security funds</i> ) 112 Regionaalse ja kohaliku omavalitsuse skeemid ( <i>state and local government schemes</i> ) 12 Mitteriiklikud skeemid ( <i>not government-controlled schemes</i> ) 121 Töötajatele suunatud skeemid ( <i>schemes for employees</i> ) – organiseerib tööandja oma töötajatele, endistele töötajatele, töötajate ülalpeetavatele 1211 Lepingulised ( <i>contractual</i> ) – skeemi tingimused fikseeritud kollektiivlepinguga, tööandja ei saa neid ühepoolset muuta 1212 Mittelepingulised ( <i>non-contractual</i> ) – pakuvad töötajale sotsiaalset kaitset tööandja äranägemisel 122 Muud mitteriiklikud skeemid ( <i>other not Government-controlled schemes</i> )
2. Õiguslik siduvus	21 Kohustuslikud skeemid ( <i>compulsory schemes</i> ) 22 Vabatahtlikud skeemid ( <i>non-compulsory schemes</i> ) 221 Seaduse alusel tagatud skeemid ( <i>schemes available by law</i> ) 222 Muud vabatahtlikud skeemid ( <i>other non-compulsory schemes</i> )
3. Maksete kindlaksmääramine	31 Sotsiaalmaksetega seotud skeemid ( <i>contributory schemes</i> ) – makseid peavad maksma kindlustatud isikud või nende huvides tegutsevad teised isikud 32 Sotsiaalmaksetega sidumata skeemid ( <i>non-contributory schemes</i> ) – hüvitise saamise õigus ei sõltu maksete maksmisest
4. Ulatus	41 Universaalskeemid ( <i>universal schemes</i> ) – hõlmavad kogu rahvastikku 42 Üldskeemid ( <i>general schemes</i> ) – hõlmavad majanduslikult aktiivse elanikkonna koguhulka või enamust 43 Eriskeemid ( <i>special schemes</i> ) – loodud kaitsma konkreetseid, piiritletud elanikerühmi 431 Riigiteenistujatele suunatud skeemid ( <i>schemes for public servants</i> ) 432 Füüsilisest isikust ettevõtjatele suunatud skeemid ( <i>schemes for the self-employed</i> ) 433 Muud ametialased skeemid ( <i>other occupational schemes</i> ) 434 Muud skeemid ( <i>other schemes</i> )
5. Sotsiaalse kaitse tase	51 Põhiskeemid ( <i>basic schemes</i> ) – tagavad elementaarse kaitstuse taseme 52 Täiendavad skeemid ( <i>supplementary schemes</i> ) – laiendavad või asendavad põhiskeemi

Eesti sotsiaalkaitse kulutuste arvepidamises kasutatakse järgmist seitset skeemi:

- 1) Haigekassa;
- 2) Sotsiaalkindlustusamet;
- 3) Tööturuamet (kuni 2009);
- 4) Töötukassa (alates 2003);
- 5) Sotsiaalministeerium;
- 6) kohalike omavalitsuste eelarve;
- 7) riigieelarve.

ESSPROS tuumiksüsteem jaotab sotsiaalkaitse tulud liigi ja päritolu alusel.



Liik näitab makse olemust ehk kas tegu on sotsiaalmaksega; päritolu täpsustab aga, millisest sektorist on maksed saadud.

### Sotsiaalkaitse skeemide klassifikatsioon liigi järgi

1. Sotsiaalmaksed ( <i>social contributions</i> )	11 Tööandjate sotsiaalmaksed ( <i>employers' social contributions</i> )
	111 Tööandjate tegelikud sotsiaalmaksed ( <i>actual employers' social contributions</i> )
	112 Tööandjate arvestuslikud sotsiaalmaksed ( <i>imputed employers' social contributions</i> )
	12 Kindlustatud isikute sotsiaalmaksed ( <i>social contributions by the protected persons</i> )
	121 Töötajad ( <i>employees</i> )
	122 Füüsilisest isikust ettevõtjad ( <i>self-employed persons</i> )
	123 Pensionärid ja teised ( <i>pensioners and other</i> )
2. Riiklikud toetused ( <i>general government contributions</i> )	21 Sihtotstarbelised maksud ( <i>earmarked taxes</i> )
	22 Üldised tulud ( <i>general revenue</i> )
3. Siirded teistest skeemidest ( <i>transfers from other schemes</i> )	31 Teistest skeemidest ümbersuunatud sotsiaalmaksed ( <i>social contributions re-routed from other schemes</i> )
	32 Muud siirded teistest skeemidest ( <i>other transfers from other schemes</i> )
4. Muud tulud ( <i>other receipts</i> )	41 Omanditulu ( <i>property income</i> )
	42 Muud ( <i>other</i> )

Sotsiaalmaksed on kulud, mida kannavad tööandjad oma töötajate eest või sotsiaalkaitse alla kuuluvad isikud, et kindlustada õigus sotsiaalhüvitistele.

Tööandjate sotsiaalmaksed on kulud, mida tööandjad kannavad oma töötajate, endiste töötajate ja või töötajate ülalpeetavate eest, et kindlustada nende õigus sotsiaalhüvitistele.

Tööandjate tegelikud sotsiaalmaksed on tööandjate maksed kindlustusandjatele.

Kindlustusandjate all mõeldakse:

- 1) sotsiaalkindlustusfonde;
- 2) kasumitaotluseta ettevõtteid, kes korraldavad sotsiaalkindlustusskeeme (nt iseseisvad pensionifondid);
- 3) kommertskindlustusseltse;
- 4) tööandjad, kes korraldavad iseseisvaid skeeme ja hoiavad selleotstarbelised reservid oma bilansil.

Tööandjate arvestuslikud sotsiaalmaksed on kulud, mida tööandjad teevad sotsiaalhüvitisi andes või lubades tulevikus anda oma töötajatele, endistele töötajatele või nende ülalpeetavatele, 1) ilma kindlustusandjat kaasamata ja 2) ilma reserve bilansil hoidmata. Teisisõnu on tegemist tööandja makstavate hüvitistega.

Kindlustatud isikute sotsiaalmaksed on üksikisikute ja leibkondade maksed sotsiaalkindlustusskeemidesse, et saada või säilitada õigust sotsiaalhüvitistele. Jagunevad omakorda:

- 1) töötajate sotsiaalmaksed;
- 2) füüsilisest isikust ettevõtjate sotsiaalmaksed;
- 3) pensionäride ja teiste sotsiaalmaksed.

Riiklikud toetused koosnevad:

- 1) valitsemissektori kuludest riiklike sotsiaalmaksetega sidumata skeemide korraldamiseks;
- 2) valitsemissektori rahalisest toetusest teistele sotsiaalkindlustusskeemidele.

Riiklikud toetused jagunevad järgmiselt:

Sihtotstarbelised maksud koosnevad maksudest ja lõivudest, mida võib kasutada ainult sotsiaalse kaitse rahastamiseks.

Üldised tulud on riiklikud toetused, mis ei tule sihtotstarbelistest maksudest.

Skeemidevahelised siirded on vastamata maksed teistest sotsiaalkaitse skeemidest. Need jagunevad kahte kategooriasse.

Ümbersuunatud sotsiaalmaksed on maksed, mida sotsiaalkaitse skeem teeb teise skeemi, et tagada oma skeemis kindlustatud isikute õigused sotsiaalsele kaitsele ka teises skeemis. Isegi kui need maksed hõlmavad ainult üht tehingut ühest skeemist teise, kajastab ESSPROS kaks võrdse väärtusega voogu:

- 1) maksva skeemi kuludes, kindlustatud isikute eest teistesse skeemidesse tehtud ülekannete väärtus;
- 2) saava skeemi tuludes, kindlustatud isikute eest teistest skeemidest makstud sotsiaalmaksed.

Muud siirded teistest skeemidest on näiteks ühe skeemi tehtavad maksed, et vähendada teise skeemi puudujääki.

Muud tulud tähendab sotsiaalkaitse skeemide mitmesuguseid jooksvaid tulusid. Need on jagatud omandituluks ja muudeks tuludeks.

Omanditulu on tulu, mida saab finantsvara või materiaalse mittetoodetud vara omanik vastutasuks oma vara teise institutsionaalse üksuse käsutusse andmise eest.

Praktikas peetakse silmas tegelikke intresse ja dividende. Omanditulu võib sisaldada ka ettevõtlusest saadavat tulu, nt tasu ruumide kasutamise eest. Tuleb märkida, et definitsiooni järgi ei sisalda sotsiaalkaitse skeemid tootmistegevust ega saa ettevõtlustulu ise toota.

Kategooria muud sisaldab erinevaid tulusid, mida ei saa mujale liigitada, nt tulud annetustest ja eraloteriidest, kaebused kindlustusseltside vastu, pärandid.

Siia ei kuulu otsesed maksed, mida tarbijad maksavad mitterahaliste sotsiaalhüvitiste kulude katteks omaosaluse vormis. Need on kauba või teenuse pakkuja tulud, mitte sotsiaalkaitse skeemide omad.

Sotsiaalkaitse skeemide tulude päritolu kirjeldamisel on aluseks võetud rahvamajanduse arvepidamises kasutatav institutsionaalsete sektorite klassifikatsioon. Institutsionaalsed sektorid on sarnase majandusliku käitumise alusel liidetud üksused.

### **Sotsiaalkaitse skeemide tulude liigitus päritolu järgi**

1. Residendid ( <i>all resident institutional units</i> )	11 Ettevõtted (kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvad ning finantsettevõtted) ( <i>corporations (non-financial and financial)</i> )
	12 Valitsemisector ( <i>general government</i> )
	121 Keskvalitsus ( <i>central government</i> )
	122 Regionaalne ja kohalik omavalitsus ( <i>state and local government</i> )
	123 Sotsiaalkindlustusfondid ( <i>social security funds</i> )
	13 Kodumajapidamised ( <i>households</i> )
	14 Kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid ( <i>non-profit institutions serving households</i> )
2. Ülejäänud maailm ( <i>rest of the world</i> )	–

### 3. SOTSIAALKAITSEKULUTUSTE LIIGITUS

Sotsiaalkaitsekulutused klassifitseeritakse järgmistel alustel:

põhikategooria – sotsiaalhüvitised, halduskulud, skeemidevahelised siirded, muud kulud.

Sotsiaalhüvitised jagunevad omakorda:

- 1) funktsiooni järgi – millise eesmärgiga hüvitisi kasutatakse ehk millise riski või vajaduse leevendamiseks need on mõeldud;
- 2) tüübi järgi – rahalised ja mitterahalised, perioodilised ja ühekordsed hüvitised;
- 3) hüvitamise aluse järgi – sissetulekul põhinevad ja sissetulekul mittepõhinevad hüvitised.

#### Põhikategooriad

##### Sotsiaalkaitsekulutuste põhikategooriad

- 1 Sotsiaalhüvitised (*social benefits*)
- 2 Halduskulud (*administration costs*)
- 3 Skeemidevahelised siirded (*transfers to other schemes*)
  - 31 Teistesse skeemidesse suunatud sotsiaalmaksud (*social contributions re-routed to other schemes*)
  - 32 Muud siirded teistesse skeemidesse (*other transfers to other schemes*)
- 4 Muud kulud (*other expenditure*)
  - 41 Omanditulu (*property income*)
  - 42 Muud (*other*)

ESSPROS eristab nelja kulude põhikategooriat.

Sotsiaalhüvitised on rahalised või mitterahalised (kaupade ja teenuste kujul) siirded leibkondadele ja üksikisikutele, vabastamaks nad teatud riskide või vajadustega seotud rahalisest koormusest. Sotsiaalhüvitised on ESSPROSi kõige olulisem ja mahukam osa. Näiteks Eestis moodustavad sotsiaalhüvitised ligi 99% sotsiaalkaitsekuludest.

Halduskulud on kulutused, mis on suunatud skeemi juhtimiseks ja haldamiseks.

Skeemidevahelised siirded on vastamata maksed teistesse sotsiaalkaitse skeemidesse. Need on jagatud kaheks kategooriaks.

Ümbersuunatud sotsiaalmaksud on maksed, mida sotsiaalkaitse skeem teeb teise skeemi, et tagada oma skeemis kindlustatud isikute õigused sotsiaalsele kaitsele ka teises skeemis.

Näiteks maksab Töötukassa sotsiaalmaksu hüvitisesaajate eest, mistõttu on töötutel tagatud ravikindlustuse olemasolu.

Muud siirded teistesse skeemidesse on näiteks fondide ülekanded ühest skeemist teise, et vähendada teise puudujääki.

Muud kulud tähendab sotsiaalkaitse skeemide mitmesuguseid väljaminekuid. Need on jagatud omanditulu makseteks ja muudeks kuludeks.

Omanditulu on tulu, mida saab finantsvara või materiaalse mittetoode tud vara omanik vastutasuks oma vara teise institutsionaalse üksuse käsutusse andmise eest.

Kategooria muud sisaldab erinevaid makseid, mida ei ole mujal kajastatud, nt tulu- või omandimaksu maksmine.

#### Sotsiaalhüvitised

ESSPROS tuumiksüsteemis on sotsiaalhüvitised klassifitseeritud funktsiooni ja tüübi järgi.

Sotsiaalhüvitise funktsioon viitab eesmärgile, mille jaoks sotsiaalhüvitis on ette nähtud, tüüp aga kaitse tagamise vormile. Viimase puhul on eraldi välja toodud veel see, kas hüvitise maksmine on seotud hüvitisesaaja sissetulekuga, õigemini selle mitte liiga kõrge olemisega.

ESSPROSis eristatakse kaheksat sotsiaalse kaitse **funktsiooni**.

Funktsioon	Lühikirjeldus
1. Haigus/tervishoid ( <i>sickness/health care</i> )	Sissetuleku säilitamine ja rahaline toetus füüsilise või vaimse haigestumise korral, välja arvatud puue. Meditsiiniline abi eesmärgiga säilitada, taastada või parandada sotsiaalse kaitse alla kuuluvate isikute tervist, olenemata haiguse põhjusest.
2. Puue ( <i>disability</i> )	Sissetuleku säilitamine ja rahaline või mitterahaline toetus (v.a meditsiiniline abi) füüsilise või vaimse puudega isikule, kes ei ole võimeline osalema majandus- ja sotsiaalelus.
3. Vanadus ( <i>old age</i> )	Sissetuleku säilitamine ja rahaline või mitterahaline toetus (v.a meditsiiniline abi) vanaduse korral.
4. Toitjakaotus ( <i>survivors</i> )	Sissetuleku säilitamine ja rahaline või mitterahaline toetus pereliikme surma korral.
5. Perekond ja lapsed ( <i>family/children</i> )	Rahaline või mitterahaline toetus (v.a meditsiiniline abi) raseduse, sünnituse, adopteerimise, laste kasvatamise ja pereliikmete hooldamisega seotud kuludeks.
6. Töötus ( <i>unemployment</i> )	Sissetuleku säilitamine ja rahaline või mitterahaline toetus töötuse korral.
7. Eluase ( <i>housing</i> )	Abi eluasemekulude katmiseks.
8. Mujal käsitlemata sotsiaalne tõrjutus ( <i>social exclusion not elsewhere classified</i> )	Rahalised või mitterahalised toetused (v.a meditsiiniline abi), mille eesmärk on vöidelda sotsiaalse tõrjutuse vastu, mida ei kata ükski teine funktsioon.

Sotsiaalhüvitiste jagunemine **tüübi** järgi toimub kahel tasandil: esiteks lühike üldklassifikatsioon, mis kehtib kõigi funktsioonide puhul, ja teiseks detailne klassifikatsioon, mis on koostatud igale funktsioonile iseloomulikke hüvitisi silmas pidades. Detailne jaotus funktsioonide kaupa on ära toodud käesoleva käsiraamatu teises osas.

### Sotsiaalhüvitised tüübi järgi

- 1 Sotsiaalhüvitised (*social benefits*)
- 11 Rahalised hüvitised (*cash benefits*)
- 111 Perioodilised (*periodic*)
- 112 Ühekordsed (*lump sum*)
- 12 Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Rahalised hüvitised on hüvitised, mida makstakse rahas ja mille puhul ei nõuta saajalt tegelike kulude tõendamist.

Hüvitised, mille puhul on nõutav tegelike kulude tõendamine, ehk kompensatsioonid klassifitseeritakse ESSPROSi süsteemis mitterahaliste hüvitistena.

Rahalised hüvitised jagunevad omakorda:

- 1) perioodilised – rahalised hüvitised, mida makstakse regulaarselt, (iga nädal, kuu või kvartal);
- 2) ühekordsed – rahalised hüvitised, mida makstakse ühekordse sündmuse puhul või ühekordse toetusena.

Mitterahalised hüvitised on kaubad ja teenused. Siia kuuluvad nii otseselt kaupade ja teenustena antavad ning ilma tarbijapoolse finantseerimiseta hüvitised kui ka maksed, mis on suunatud tarbijapoolsete kulutuste osaliseks või täielikuks katmiseks.

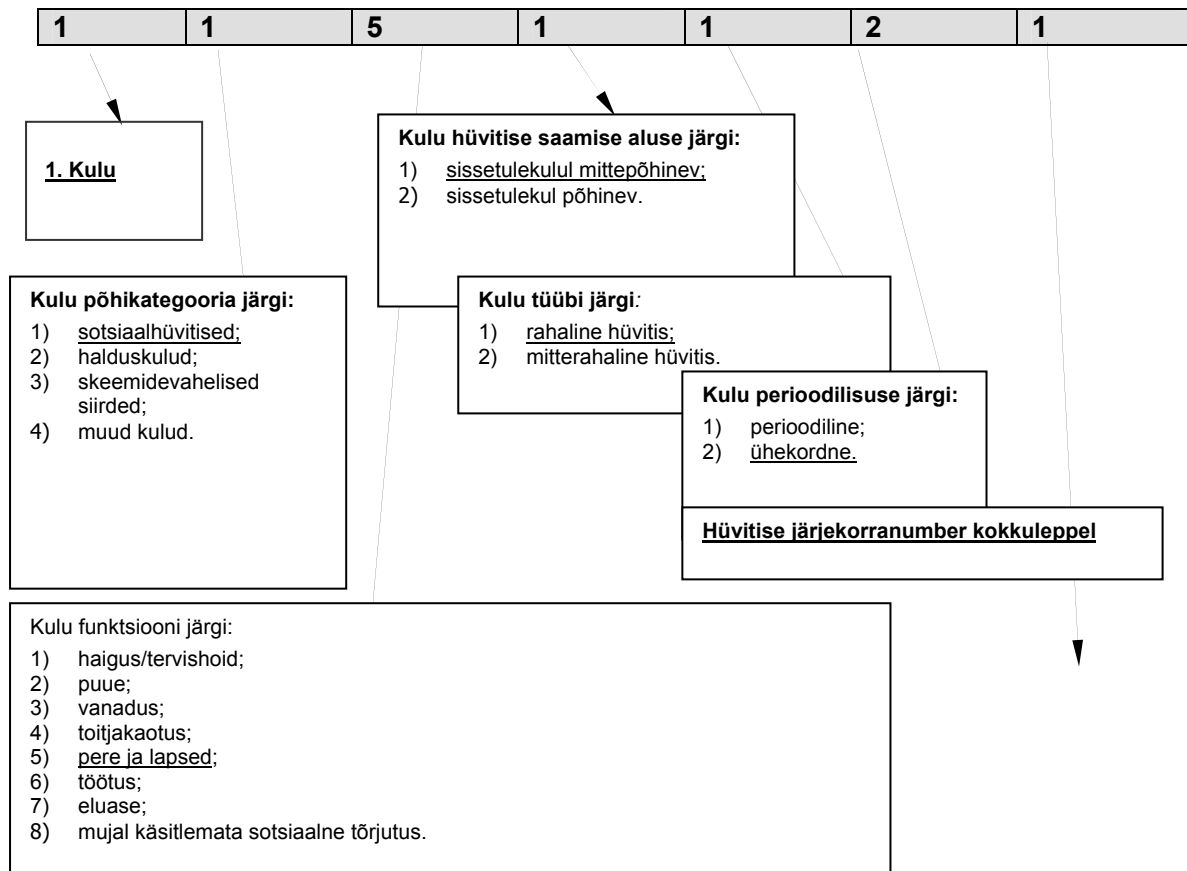
**Hüvitamise aluse** järgi jagunevad sotsiaalhüvitised sissetulekul põhinevateks ja sissetulekul mittepõhinevateks.

Sissetulekul põhinevad hüvitised (*means-tested benefits*) sõltuvad sellest, kas saaja sissetulek jääb teatud piirist allapoole.

Sissetulekul põhinevad sotsiaalhüvitised esinevad põhiliselt eluaseme ja mujal käsitlemata sotsiaalse tõrjutuse funktsioonides.

Sissetulekul mittepõhinevad hüvitised (*non means-tested benefits*) on hüvitised, mille saamise õigus tekib teatud riski või vajaduse ilmnemisel ja mis otseselt ei seostu isiku või leibkonna sissetulekuga. Suurem osa Eestis pakutavatest sotsiaalhüvitistest on sissetulekul mittepõhinevad.

ESSPROS arvepidamises kasutatakse kuluartikli tähistamiseks 7-kohalist koodi. Näitena on siinkohal toodud **1151121** – sünnitoetus (peretoetusena makstav ühekordne toetus lapse sünni korral):



## 4. HÜVITISTE KIRJELDUS

### 4.1. HAIGUS/TERVISHOID (*Sickness/Health care*) – 1110000

Haiguse/tervishoiu funktsiooni alla kuuluvad:

- rahalised hüvitised, mis täielikult või osaliselt kompenseerivad sissetuleku kaotuse haiguse või vigastuse tõttu tekkinud ajutise töövõimetuse puhul;
- sotsiaalse kaitse raames pakutav arstiabi tervise säilitamiseks, taastamiseks või parandamiseks, sõltumata vajadusest või riskist, mille puhul seda pakutakse (näiteks kuulub siia arstiabi puudega inimestele või rasedatele, mitte puude või pere ja laste funktsiooni alla);
  - teenused: üldarstide, eriarstide ja teiste tervishoiutöötajate osutatavad meditsiini- ja kiirabiteenused, laboratoorsed ja muud uuringud, hambaravi, füsioteraapia, soojutusravi, haigete transport, ennetusravi – nt vaksineerimine, haiglasse paigutamine;
  - kaubad: ravimid, proteesid (sh hambaproteesid, kuulde- ja nägemisaparaadid jne), eririietus, meditsiinilised abivahendid;
- - tööandja jätkuv palga maksmine töötaja haiguse ajal.

Siia ei kuulu:

- rahalised hüvitised, mis kompenseerivad sissetuleku kaotust ajutise töövõimetuse puhul, mille põhjuseks on rasedus või puue – käsitletakse vastavalt pere ja laste või puude funktsiooni all;
- ennetuskampaaniad avalikkuse tähelepanu pööramiseks tervistkahjustavatele teguritele (näiteks suitsetamine, alkoholi või narkootikumide kuritarvitamine) – ei kuulu ESSPROSis käsitletavate kulude alla;
- tööandja kulutused tööohutusele töökohal – ei kuulu ESSPROS alla.

Et ESSPROS on mõeldud sotsiaalkaitsekulude, mitte arstiabi kogukulude arvepidamiseks, tuleb see osa arstiabi täismaksumusest, mis on patsiendi kanda, sotsiaalhüvitise väärtusest maha arvata.

### Hüvitiste liigitus haiguse/tervishoiu funktsioonis

#### Rahalised hüvitised (*cash benefits*)

Haigushüvitised (*paid sick leave*)

Muud rahalised hüvitised (*other cash benefits*)

#### Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Statsionaarne ravi (*in-patient health care*)

- - tervishoiuteenuste otsene osutamine (*direct provision*)
- - statsionaarse arstiabi kulude kompensatsioon (*reimbursement*)

Ambulatoorne ravi (*out-patient health care*)

- sh ravimid (pharmaceutical products)
- otsene pakkumine (*direct provision*)
- kompensatsioon (*reimbursement*)

Muud mitterahalised hüvitised (*other benefits in kind*)

Alus: ravikindlustuse seadus, tervishoiuteenuste korraldamise seadus.

### Rahalised hüvitised

Haigushüvitised: kindlaksmääratud või töötasuga seotud maksed eesmärgiga hüvitada kindlustatud isikule täielikult või osaliselt haiguse või vigastuse tõttu ajutise töövõimetuse ajal saamata jäänud tulu. Hüvitisi võivad maksta iseseisvad sotsiaalkaitse skeemid, kuid ka tööandjad, näiteks palga maksmise jätkamine haiguse ajal. Mugavuse kaalutlusel on sageli sama kategooria all välja toodud ülalpeetava perekonnaliikme (enamasti lapse) haiguse või vigastuse tõttu makstud hüvitis.

Eestis kuulub siia esmajoonel Haigekassa makstav haigushüvitis. Samas puuduvad andmed nende hüvitiste kohta, mida maksab tööandja enne Haigekassa haigushüvitise maksiskohustuse algust (alates 2009. aastast ajutise töövõimetuse 9. päev, v.a tööõnnetus, kutsehaigus vm erandjuhtumid – siis alustab Haigekassa maksmist juba teisest päevast). Hüvitist makstakse 70% keskmisest töötasust, tööõnnetuse, kutsehaiguse jm erandite korral 100%.

Veel kuulub siia riigieelarvest finantseeritav kahjuhüvitis seoses tööõnnetusega (makstakse tööandja maksejõuetuse korral) ja kaitseväelasele teenistusülesannete täitmise tõttu töövõimetuks jäämise korral makstav toetus.

Muud rahalised hüvitised: mitmesugused maksed kindlustatud isikutele seoses haiguse või vigastusega, näiteks intensiivravitoetus, spetsiaalsed toetused tuberkuloosihaigetele jne.

Eestis kuuluvad siia kategooriasse järgmised hüvitised:

Hooldushüvitis – makstakse lapse või teise perekonnaliikme põetamise korral, hüvitise määr on 80% keskmisest töötasust (alates 2009. aastast), Haigekassa alustab maksmist alates hoolduslehe esimesest päevast.

Täiskasvanute hambaravihüvitis – kehtestati 2003, alates 2009. aastast saavad seda vaid vanadus- ja töövõimetus pensionärid, üle 63-aastased kindlustatud isikud, rasedad, alla üheaastase lapse emad, suurenenud hambaraviteenuse vajadusega isikud.

Täiendav ravimihüvitis – kehtestati 2003, mõeldud eelkõige nende abistamiseks, kes põevad kroonilisi haigusi, kes peavad kasutama kalleid ravimeid või mitmeid erinevaid ravimeid. Makstakse inimesele, kes on ostanud soodusravimeid vähemalt 384 euro eest kalendriaastas.

Varem kuulus siia ka üleviimine kergemale tööle – Haigekassa hüvitab kergemale tööle üleviimisega kaasnenud palgavahe, kuid alates 2003. aastast kajastatakse seda koos haigushüvitistega.

### **Mitterahalised hüvitised**

Statsionaarne ravi: arstiabi, mida osutatakse kindlustatud isikutele haiglas, polikliinikus, sanatooriumis või sarnases meditsiinilises asutuses, sisaldab majutust ja toitlustust. Tavaliselt peab patsient viibima asutuses vähemalt ühe öö.

Eestis kuulub siia eelkõige Haigekassa all olev haiglaravi ja taastusravi, ka statsionaarsed keskostu raviteenused. Peale selle võib välja tuua riigieelarvest finantseeritava kindlustamata isikute ravi ning kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi ja sundravi.

Ambulatoorne ravi: arstiabi, mida osutatakse kindlustatud isikutele nende kodus (k.a. vanadekodud), arsti tööruumides, haigla või kliiniku ambulatoorses osakonnas.

Eestis arvestatakse siia ravikindlustuse eelarvest finantseeritavad üldarstiabi, eriarstiabi, ambulatoorne taastusravi, ambulatoorsed keskostu raviteenused, hambaravi.

19 Ravimid: ambulatoorse ravi alamkategoriat, sisaldab kõiki arstiabi jaoks hangitud ravimeid, peale selle doonoriverd ja plasmat.

Eestis kuulub siia ravikindlustuse eelarvest finantseeritavad ravimite hinna kompensatsioon (soodushinnaga ravimite väljastamise hüvitamine apteekidele) ja tsentraalselt soetatavad ravimid (haiglatele), lisaks riigieelarvest riigiasutustele ostetavad ravimid.

Muud mitterahalised hüvitised: muu abi haigetele või vigastatutele, nt transport või koduteenused.

Eestis arvestatakse siia kiirabi (finantseeritakse riigieelarvest) ja meditsiiniliste abivahendite (nt proteesid) maksumuse riigipoolne finantseerimine.

## 4.2. PUUE (*Disability*) – 1120000

Puue on täielik või osaline võimetus olla majanduslikult aktiivne või elada tavapärast elu. See on kas püsiv või kestab kauem seadusega ettenähtud minimaalajast.

Puude funktsiooni alla kuuluvad:

- sissetulek standardsest pensionieast noorematele isikutele, kelle töövõime on füüsilise või vaimse puude tõttu langenud alla seadusega sätestatud miinimumtasel (töövõimetuspension);
- spetsiaalselt puudega inimestele suunatud rehabilitatsioon;
- kaubad ja teenused puudega inimestele, v.a tervishoiuteenused.

Siia ei kuulu:

- puudega inimestele suunatud tervishoiuteenused – käsitletakse haiguse/tervishoiu funktsiooni all;
- haigusest või vigastusest tuleneva ajutise töövõimetus hüvitised – käsitletakse haiguse/tervishoiu funktsiooni all;
- peretoetused puudega isikutele või puudega lapse vanematele – käsitletakse pere ja laste funktsiooni all;
- puudega isiku surma korral tema poolt ülalpeetavatele makstavad hüvitised – käsitletakse toitjakaotuse funktsiooni all.

### Hüvitiste klassifikatsioon puude funktsioonis

#### Rahalised hüvitised (*cash benefits*)

Töövõimetuspension (*disability pension*)

Vähenenud töövõime tõttu varem pensionilemineku toetus (*early retirement benefit due to reduced capacity to work*)

Hooldustoetus (*care allowance*)

Puudega inimeste integratsioon (*economic integration of the handicapped*)

Muud rahalised hüvitised (*other cash benefits*)

#### Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Majutus (*accommodation*)

Igapäevane abi/koduteenus (*assistance in carrying out daily tasks*)

Rehabilitatsioon (*rehabilitation*)

Muud mitterahalised hüvitised (*other benefits in kind*)

Alus: riiklik pensionikindlustuse seadus, puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus, sotsiaalhoolekande seadus.

### Rahalised hüvitised

Töövõimetuspension: perioodilised maksed eesmärgiga säilitada või tagada tulu seadusega määratud pensionieast nooremale isikule, kellel puude tõttu jääb töövõime õigusaktidega sätestatud miinimumtasemest madalamale.

Eestis makstakse töövõimetuspensioni 16-aastasele kuni vanaduspensioniealisele inimesele, kelle töövõime kaotus on 40–100%.

Vähenenud töövõime tõttu varem pensionilemineku toetus: perioodilised maksed vanemaealiste töötajatele, kes jäävad vähenenud töövõime tõttu pensionile enne seadusega määratud pensioniiga. Need maksed lõpetatakse tavaliselt siis, kui nende saajal tekib õigus vanaduspensionile.

Eestis puudub.

Hooldustoetus: hüvitis, mida makstakse puudega inimestele, kes vajavad sagedast või pidevat abi hoolduse (v.a tervishoiuteenused) lisakulude katteks. Kui tegemist on tõendatud kulude kompensatsiooniga, läheb see mitterahaliste hüvitiste alla.

Eestis eristati enne 2008. aastat puudega lapse toetust ja puudega 16-aastase või vanema inimese toetust; alates 2008. aastast jaguneb viimane omakorda puudega tööealise inimese toetuseks ja puudega vanaduspensioniealise inimese toetuseks. Puudega lapse toetus on 270–315%



sotsiaaltoetuste määrast, puudega tööealise inimese toetus 65–210% ja puudega vanaduspensioniealise inimese toetus 50–160% sotsiaaltoetuste määrast.

Puudega inimeste (majanduslik) integratsioon: toetused puudega inimestele, kes teevad nende seisundile kohandatud tööd või kes osalevad kutseõppes.

Eestis kuulub siia kategooriasse õppetoeetus, mida makstakse gümnaasiumis, kutsekoolis või kõrgkoolis õppivale puudega inimesele, kel on puudest tingituna õppetööga seotud lisakulutusi.

Ühekordsetest toetustest käib siia alla rehabilitatsioonitoetus ja täienduskoolitustoetus.

Muud rahalised hüvitised: muud eespool käsitlemata perioodilised ja ühekordsed hüvitised. Ühekordsete hüvitiste puhul on sageli tegemist madalama puude raskusastmega inimestele perioodilise töövõimetuspensionini asemel antava hüvitisega.

Eestis kuuluvad siia järgmised hüvitised:

Hooldajatoetus – makstakse puudega last kasvatavale mittetöötavale vanemale või puudega 16-aastase ja vanema inimese mittetöötavale hooldajale. Alates 2005. aastast läks täiskasvanu hooldaja toetuse ja alates 2009. aastast puudega lapse hooldaja toetuse maksmine riigilt üle kohalikele omavalitsustele.

Puudega vanema toetus – makstakse last üksi kasvatavale puudega isikule või ühele puudega abikaasast.

Lisapuhkepäev puudega lapse vanemale – üks lisapuhkepäev kuus keskmise töötasu säilitamisega, mis rahastatakse riigieelarvest.

### **Mitterahalised hüvitised**

Majutus: majutuse ja toitlustuse korraldamine puudega inimestele vastavates asutustes.

Eestis arvestatakse siia kulutused hoolekandeaasutustele. Arvesse läheb erihoolekanne (s.t psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekanne) ja puudega laste hooldamine asenduskodus. Peale selle saavad puudega inimesed kasutada sotsiaalhoolekande seadusega kehtestatud eluasemeteenust, mis näeb ette sotsiaalkorteri andmist või eluruumi kohandamist.

Igapäevane abi / koduteenus: praktiline abi puudega inimestele, et aidata neid igapäevatoimingutes. Sisaldab ka hooldaja palkamist.

Eestis kuulub siia alla koduteenus, mille kulud jagatakse puude ja vanaduse funktsiooni vahel vastavalt puudega inimeste osatähtsusele teenuse kasutajate hulgas.

Rehabilitatsioon: spetsiaalsed kaubad ja teenused (v.a tervishoiuteenused) ja kutseõpe puudega inimeste ametialase ja sotsiaalse rehabilitatsiooni edendamiseks. Teenuste osutajaks võivad olla spetsiaalsed asutused. Kaupu ja teenuseid võivad pakkuda ka tööandjad. Taastusravi arvestatakse haiguse/tervishoiu funktsiooni alla.

Eestis kuuluvad siia rehabilitatsiooniteenused nii lastele kui täiskasvanutele, sh psüühiliste erivajadustega inimestele. Eraldi tuuakse välja kulutused puudega inimeste kutseõppekeskusele (Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus).

Muud mitterahalised hüvitised: puudega inimestele mõeldud kaubad ja teenused, mis võimaldavad neil osaleda kultuuri- ja vabaajaüritustel, reisida, osaleda kogukonnaelus (sh soodushinnad, sõidusoodustused jms), kui need on ette nähtud puudega inimeste sotsiaalse kaitse tagamiseks.

Eestis maksti kuni 2002. aastani puudega inimestele transporditoetust ja telefoni kasutamise toetust.

### 4.3. VANADUS (*Old age*) – 1130000

Vanaduse funktsioon hõlmab sotsiaalse kaitse meetmeid, mis on suunatud vanadusega seotud riskide (sissetuleku kaotus või vähenemine, abi vajamine igapäevastes toimingutes, vähenenud sotsiaalses elus osalemine jne) vastu.

Vanaduse funktsiooni alla kuuluvad:

- sissetuleku asendamine pensioniikka jõudnud inimese eemale jäämisel tööturult;
- teatava sissetulekutaseme tagamine ettenähtud ikka jõudnud isikule;
- vanuritele vajalikud kaubad ja teenused.

Siia alla ei kuulu:

- arstiabi vanuritele (ka siis, kui see on spetsiaalselt neile ette nähtud) – käsitletakse haiguse/tervishoiu funktsiooni all;
- vanurile ülalpeetavate laste eest makstavad peretoetused – käsitletakse pere ja laste funktsiooni all;
- hüvitised ennetähtaegselt pensionile jäämise eest, kui see on seotud tööturu olukorraga või vähenenud töövõimega – käsitletakse vastavalt töötuse või puude funktsiooni all.

#### Hüvitiste liigitus vanaduse funktsioonis

##### Rahalised hüvitised (*cash benefits*)

Vanaduspension (*old age pension*)

Ennetähtaegne vanaduspension (*anticipated old age pension*)

Osaline pension (*partial pension*)

Hooldustoetus (*care allowance*)

Muud rahalised hüvitised (*other cash benefits*)

##### Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Majutus (*accommodation*)

Igapäevane abi / koduteenus (*assistance in carrying out daily tasks*)

Muud mitterahalised hüvitised (*other benefits in kind*)

Alus: riikliku pensionikindlustuse seadus, soodustingimustel vanaduspensionide seadus, väljateenitud aastate pensionide seadus, Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu ning Riigikogu VII, VIII ja IX koosseisu liikmete pensioni seadus, sotsiaalhoolekande seadus.

#### Rahalised hüvitised

Vanaduspension: perioodilised maksed eesmärgiga säilitada inimesele sissetulek pärast töölt pensionile jäämist seadusega ettenähtud vanuses või tagada sissetulek eakatele inimestele (v.a. toetused, mida makstakse piiratud aja jooksul).

Eestis on lisaks tavapärasele vanaduspensionile võimalik välja tuua eripensionid ja edasilükatud pension.

Üldjuhul saab vanaduspensionid isik, kes on jõudnud pensioniikka ja kellel on vähemalt 15-aastane Eestis omandatud pensioniõiguslik või pensionikindlustusstaaz.

Eestis on meeste vanaduspensioniga 63 eluaastat, naiste pensioniga tõuseb samale tasemele 2016. aastaks, seni lisandub sellele igal aastal pool aastat.

Ennetähtaegne vanaduspension: perioodilised maksed eesmärgiga säilitada sissetulek inimesele, kes jääb pensionile enne seadusega ettenähtud pensioniiga. See võib toimuda pensioni vähendamisega või vähendamiseta.

Osaline vanaduspension: perioodilised maksed osalise pensioni ulatuses vanematele töötajatele, kes jätkavad töötamist lühendatud tööajaga või kelle tööst saadav sissetulek jääb kehtestatud piirnormist allapoole.

Eestis puudub.

Hooldustoetus: hüvitis vanuritele, kes vajavad sagedast või pidevat abi, mis ei kuulu meditsiinilise hoolduse alla. Tegemist ei saa olla tõendatud kulude kompensatsiooniga, sest see kuulub mitterahaliste hüvitiste alla.

Eestis puudub.

Muud rahalised hüvitised: pensionile jäämisel või vanaduse korral makstavad perioodilised ja ühekordsed hüvitised, mis ei kuulu ülalmainitud teemade alla, nt põhisummad, mida makstakse isikutele, kes ei vasta perioodilise vanaduspensioni saamise nõuetele täielikult või kes on liitunud skeemiga, mille eesmärk ongi maksta pensionile jäämisel vaid põhisumma.

Eestis kuulub siia alla rahvapension. Seda makstakse pensioniikka jõudnud inimestele, kellel pole õigust vanaduspensionile pensionistatõttu puudumise tõttu. Rahvapensioni määr kehtestatakse igal aastal riigieelarve seadusega.

### **Mitterahalised hüvitised**

Majutus: eluaseme, võimalik et ka toitlustuse tagamine pensionile jäänud inimestele, kes elavad kas spetsiaalsetes asutustes (vanadekodud, hooldekodud) või koos perega. Võidakse määrata ajutiselt või määramata ajaks.

Eestis kuulub siia täiskasvanute hooldamine hoolekandeesutustes.

Igapäevane abi / koduteenus: eakatele antav abi eesmärgiga tagada toimetulek igapäevaelus. Siia kuulub ka toetus hooldaja palkamiseks.

Eestis on siia kategooriasse arvestatud koduteenus.

Muud mitterahalised hüvitised: vanuritele suunatud kaubad ja teenused, mis võimaldavad neil osaleda vaba aja ja kultuuriüritustel, reisida, osaleda kogukonnaelus, nt soodushinnad, sõidusoodustused jms, kui need on ette nähtud sotsiaalse kaitse tagamiseks.

Eestis arvestatakse siia päevakeskuse teenus, vastavalt vanurite osatähtsusele teenuse kasutajate hulgast.

### **Seadusega määratud/standardne pensioniiga vanadushüvitiste puhul**

Seadusega määratud pensioniiga tähendab seaduse või kokkuleppega kehtestatud vanust, millest alates hakatakse maksma vanadushüvitisi. See vanus võib varieeruda nii riigiti kui sõltuvalt tegevusvaldkonnast, ametist, soost jne.

Kui pensioniiga ei ole seadusega määratud, tuleb lähtuda pensionit maksva üksuse e skeemi standardsest pensionieast.

#### 4.4. TOITJAKAOTUS (*Survivors*) – 1140000

Toitjakaotuse funktsiooni all käsitletakse sotsiaalse kaitse meetmeid, millega tagatakse sissetulek toitja või pereliikme surma korral.

Siia alla kuuluvad:

- ajutine või pidev sissetulek inimestele, kes on kaotanud ülalpidajaks olnud abikaasa või vanema;
- pereliikme matusekulude hüvitamine;
- kaubad ja teenused toitja kaotanud isikutele.

Hüvitise saamise tingimustele vastavad: lahkunu abikaasa või endine abikaasa, lapsed, lapselapsed, vanemad või teised sugulased. Teatud juhtudel võib maksta hüvitist ka isikule, kes ei kuulu lahkunu perekonda.

Siia alla ei kuulu:

- toitjakaotuspensioni saajale makstavad peretoetused – käsitletakse pere ja laste funktsiooni all.

#### Hüvitiste liigitus toitjakaotuse funktsioonis

##### Rahalised hüvitised (*cash benefits*)

Toitjakaotuspension (*survivors' pension*)

Matusetoetus (*death grant*)

Muud rahalised hüvitised (*other cash benefits*)

##### Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Matusekulud (*funeral expenses*)

Muud mitterahalised hüvitised (*other benefits in kind*)

Alus: riikliku pensionikindlustuse seadus.

#### Rahalised hüvitised

Toitjakaotuspension: perioodilised maksed isikutele, kelle õigus hüvitisele tuleneb nende sugulussidemetest lahkunuga (lesed, orvud jt).

Eestis makstakse toitjakaotuspensioni üldjuhul lahkunu ülalpidamisel olnud mittetöötavatele pereliikmetele. Toitjakaotuspensioni suurus sõltub toitja pensioniõiguslikust staažist ja pensioni saavate perekonnaliikmete arvust.

Matusetoetus: ühekordne makse isikule, kelle õigus hüvitisele tuleneb sugulussidemest lahkunuga (lesed, orvud jne).

Eestis on matusetoetuseks makstud ühekordne kindlaks määratud summa.

Alates 1. juulist 2009 ei maksta riiklikku matusetoetust enam eraisikutele, vaid ainult kohalikele omavalitsustele omasteta või tundmatu inimese matuse korraldamiseks. See matusetoetus siia alla ei kuulu.

Muud rahalised hüvitised: muud perioodilised või ühekordsed maksed, mida makstakse lähtuvalt toitjakaotusõigusest.

Eestis puuduvad.

#### Mitterahalised hüvitised

Matusekulud: ühekordne makse matusekulude kompenseerimiseks. Antakse üldjuhul inimesele, kes kannab kulud.

Eestis on makstud matusetoetust, mis on kindlaks määratud summa ja pole sihtotstarbeline, mistõttu see kuulub rahaliste hüvitiste alla.

Muud mitterahalised hüvitised: mitmesugused kaubad ja teenused toitja kaotanud pereliikmetele, mis võimaldavad neil osaleda kogukonna elus (soodushinnad, sõidusoodustused jne).

Eestis puuduvad.

#### 4.5 PERE JA LAPSED (*Family and children*) – 1150000

Pere ja laste funktsiooni all käsitletakse sotsiaalse kaitse meetmeid, mis tagavad perekonnale rahalise või mitterahalise sissetuleku raseduse, lapse sünni, lapsendamise, laste kasvatamise või teiste pereliikmete eest hoolitsemise korral.

Siia alla kuuluvad:

- - rahaline toetus leibkondadele laste kasvatamiseks;
- - rahaline toetus isikutele, kes peavad ülal teisi sugulasi peale laste;
- - perekonna, eriti laste abistamiseks ja kaitsmiseks mõeldud sotsiaalteenused.

#### Hüvitiste liigitus pere ja laste funktsioonis

##### Rahalised hüvitised (*cash benefits*)

Sissetuleku säilitamine lapse sünni korral (*income maintenance benefit in the event of childbirth*)

Lapse sünnitoetus (*birth grant*)

Lapsehooldustasu (*parental leave benefit*)

Lapsetoetus (*family or child allowance*)

Muud rahalised hüvitised (*other cash benefits*)

##### Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Laste päevahoid (*child day care*)

Majutus (*accommodation*)

Koduteenused (*home help*)

Muud mitterahalised hüvitised (*other benefits in kind*)

Alus: riiklike peretoetuste seadus, vanemahüvitise seadus, elatisabi seadus, ravikindlustuse seadus, töölepingu seadus, sotsiaalhoolekande seadus, sotsiaalmaksuseadus.

#### Rahalised hüvitised

Sissetuleku säilitamine lapse sünni korral: kindlaksmääratud või töötasuga seotud maksed, eesmärgiga hüvitada vanemale lapse sünni või lapsendamisega seoses töölt eemalolemise tõttu saamata jäänud tulu. Lisaks iseseisvatest sotsiaalkindlustuskeemidest makstavatele hüvitistele kuulub siia näiteks tööandjapoolne jätkuv palgamaksmine ka töölt eemaloleku ajal.

Eestis on selle kategooria hüvitised sünnitushüvitis ning vanemahüvitis.

Sünnitushüvitis on üks ajutise töövõimetuse hüvitise liike. Sünnitushüvitist maksab Haigekassa rasedus- ja sünnituspuhkusel olijale kuni 140 päeva (lapsendamise puhul kuni 70 päeva), hüvitise määr on 100%.

Vanemahüvitist makstakse Eestis alates 2004. aastast. Vanemahüvitise maksmise eesmärk on säilitada riigi toetuse andmisega varasem sissetulek isikutele, kelle tulu väheneb laste kasvatamise tõttu, ning toetada töö- ja pereelu ühitamist. Õigus vanemahüvitisele algab üldjuhul rasedus- ja sünnituspuhkuse lõpupäevale järgnevast päevast. Vanemahüvitist makstakse 435 päeva. Üldjuhul on vanemahüvitise suuruseks vanema eelmise kalendriaasta keskmine töötasu. Minimaalne vanemahüvitise suurus on kuupalga alammäär ja maksimaalne suurus kolmekordne Eesti keskmine palk.

Ainult 2008. aastal kehtis kord, mille järgi töötaval isal oli õigus saada 10 päeva keskmise palgaga tasustatavat puhkust naise rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal või kahe kuu jooksul pärast lapse sündi.

Lapse sünnitoetus: tavaliselt ühekordne või osamaksetena makstav hüvitis sünnituse või lapsendamise puhul.

Eestis riigieelarvest makstav lapse sünnitoetus. Kohalike omavalitsuste makstavate sünnitoetuste kohta pole andmed saadaval.

Lapsehooldustasu: hüvitis, mida makstakse vanemale lapse kasvatamise tõttu töö katkestamise või tööaja vähendamise korral.

Eestis makstakse lapsehooldustasu üldjuhul kuni lapse 3-aastaseks saamiseni. Eraldi lapsehooldustasu ei maksta, kui vanem saab vanemahüvitist. Kuni 8-aastaste laste eest saab lapsehooldustasu, kui peres on alla 3-aastaseid lapsi või kolm või enam last.

Lapsetoetus: perioodilised maksed lastega peredele, et aidata katta laste kasvatamisega seotud kulusid.

Eestis makstakse lapsetoetust kuni lapse 16-aastaseks saamiseni; üldhariduskoolis või kutsekoolis õppivale lapsele kuni selle õppeaasta lõpuni, mil ta saab 19-aastaseks.

Muud rahalised hüvitised: nii ühekordsed kui perioodilised hüvitised, mida makstakse lisaks eelpool toodud peretoetustele, et aidata peredel kanda spetsiifilisi kulusid, nt üksikvanemate või puudega lastega perekondade erivajadustest tulenevad kulud.

Eestis kuuluvad siia alla perioodilistest hüvitistest üksikvanema lapse toetus; ajateenija lapse toetus; eestkostetava või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetus; paljulapselise pere toetus (alates 2008. aastast saavad lisatoetust seitsme- ja enamalapselised pered, varasemalt on toetuse saamiseks vajalik laste arv olnud kolm või neli); tasuline lapsetoitmise vaheaeg (töö juures antavad vaheajad lapse toitmiseks isikule, kes kasvatab alla poolteiseaastast last, nende vaheaegade eest säilitatakse keskmine palk riigieelarve vahenditest); elatisabi (alates 2008. aastast, riigipoolne toetus elatistõude kohtumenetluse jooksul, mis nõutakse sisse tegelikult elatist maksma pidanud vanemalt). Ühekordsetest hüvitistest lähevad arvesse lapse koolitoetus (kaotati 2009); elluastumistoetus lastekodukasvandikule; lapsendamistoetus; alaealiste, vaegurite ja täiendava lapsepuhkuse päevade tasu (riigieelarvest hüvitatakse alaealise ja töövõimetuspensioni saava töötaja pikem põhipuhkus ning täiendavad puhkusepäevad lapsevanematele).

### **Mitterahalised hüvitised**

Laste päevahoid: eelkooliealiste laste hoidmine ja toitlustamine ning toetus lapsehoidja palkamiseks. Siin ei lähe arvesse tööandja pakutav lapsehoid oma töötajatele.

Eestis pole seni andmed olnud kättesaadavad. Väljatöötamisel olev kohalike omavalitsuste sotsiaalkaitsekulude klassifikaator peaks selle probleemi lahendamaks, kuivõrd lastehoiu korraldamine on kohaliku omavalitsuse pädevuses. Laste päevahoiu kulusid arvestades tuleb silmas pidada hariduskulutuste statistikat, kus lasteaedade ülalpidamiskulutustest kokkuleppeliselt 30% loetakse alushariduse andmiseks tehtavateks kuludeks ja 70% lapsehooldamise kuludeks ning lastehoiud (kellel erinevalt lasteaedadest pole koolitusluba) jäävad hariduskulutuste statistikast täiesti välja. Vastavalt sellele tuleks sotsiaalkaitsekulutustes laste päevahoidu arvestada lasteaedade ülalpidamiskuludest 70% ja lastehoidudele tehtavatest kulutustest 100%.

Majutus (kulutused hoolekandeesutustele ja laste perekonnas hooldamisele): lapse pikaajaline hoolekanne asutuses või hooldusperes.

Eestis kuulub siia alla asenduskoduteenus (endine laste ja noorte hoolekandeesutus ehk lastekodu) ning perekonnas hooldamine.

Koduteenused: mitmesugused kaubad ja teenused, mida pakutakse lastele ja nende hooldajatele kodus.

Eesti kohta andmed puuduvad.

Muud mitterahalised hüvitised: kaubad ja teenused peredele, lastele ja noortele (laagrid, vabaajakeskused) suunatud mitmesugused kaubad ja teenused, soodushinnad, sõidusoodustused jms lastele või paljulapselistele peredele. Hõlmab ka pereplaneerimisteenust.

Eestis kuulub siia lapsevanemate õppelaenu kustutamine (väikelaste vanemate õppelaenu osaline riigipoolne hüvitamine, kehtis 2004–2009) ja päevakeskuse teenused vastavalt laste osatähtsusele kasutajate hulgas (päevakeskused on kohalike omavalitsuste või mittetulundusühingute loodud keskused, kus pakutakse võimalust kasutada soodustingimustel avalikke teenuseid ja veeta vaba aega).

#### 4.6. TÖÖTUS (*Unemployment*) – 1160000

Töötuse funktsioon hõlmab sotsiaalse kaitse meetmeid, mida rakendatakse töö kaotamisest tuleneva sissetuleku kaotuse korral.

Töötuse funktsiooni alla kuuluvad:

- töökoha kaotuse tõttu saamata jäänud sissetuleku täielik või osaline hüvitamine;
- täiendav sissetulek tööturule sisenevale või naasvale isikule;
- sissetuleku vähenemise kompensatsioon osalise töötuse korral;
- saamata jäänud sissetuleku täielik või osaline asendamine vanemale töötajale, kes jääb pensionile enne ametlikku pensioniiga ettevõtte majandusraskustest tingitud koondamise tõttu;
- töötü väljajõppe või ümberõppe kulude hüvitamine;
- töösaamisega seotud sõidu- või kolimiskulude hüvitamine töötule;
- tooted ja teenused töötutele.

Siia alla ei kuulu:

- töötule makstavad peretoetused – käsitletakse pere ja laste funktsiooni all.

Tööturupoliitikas eristatakse aktiivseid ja passiivseid meetmeid. Passiivsed meetmed leevendavad vaid töötuse tagajärgi, samal ajal kui aktiivsete meetmete eesmärk on ennetada töötust või saavutada töötuse lühemad perioodid. ESSPROSi kontekstis pole aktiivsete ja passiivsete meetmete eristamine kuigivõrd oluline, seda enam, et mõned meetmed võivad olla raske üheks või teiseks liigitada. Üldiselt sisaldab töötuse funktsioon passiivseid meetmeid; aktiivsetest on esindatud nt töötute väljajõppega seotud hüvitised.

#### Hüvitiste liigitus töötuse funktsioonis

##### Rahalised hüvitised (*cash benefits*)

Töötutoetus (*full unemployment benefit*)

Toetus osalise töötuse korral (*partial unemployment benefit*)

Hüvitis enneaegse pensionilemineku korral tööturuga seotud põhjustel (*early retirement benefit for labour market reasons*)

Kutseõppetoetus (*vocational training allowance*)

Koondamistasud (*redundancy compensation*)

Muud rahalised hüvitised (*other cash benefits*)

##### Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Kolimistoetus (*mobility and resettlement*)

Kutseõpe (*vocational training*)

Töövahendus ja tööotsingu abi (*placement services and job-search assistance*)

Muud mitterahalised hüvitised (*other benefits in kind*)

Alus: töötuskindlustuse seadus, tööturuteenuste ja -toetuste seadus, töölepingu seadus, sotsiaalmaksuseadus.

#### Rahalised hüvitised

Töötutoetus: perioodiline makse töötule, kompenseerimaks tööpuuduse tõttu saamata jäänud tulu. Hõlmab ka isikuid, kes ei ole varem töötanud.

Eestis makstakse töötutoetust (kuni 2005 töötü abiraha) Töötukassas registreeritud töötule, kes on eelneva 12 kuu jooksul vähemalt 180 päeva töötanud või olnud hõivatud tööga võrdsustatud tegevusega. Töötutoetus on kindlaksmääratud summa, mille suurus kehtestatakse riigieelarve seadusega. Töötutoetust ei maksta, kui töötü saab muud sissetulekut, mis ületab töötutoetuse.

Lisaks töötutoetusele kuulub siia ka töötuskindlustushüvitis. Töötuskindlustushüvitise saamine eeldab eelnevat kindlustusstaazi (tekib töötuskindlustusmaksetest) ja töö kaotamist muul põhjusel kui töötaja enda algatusel (koondamine, tööandjapoolne lepingu rikkumine). Töötuskindlustushüvitise suurus on 40–50% eelnevast töötasust.

Toetus osalise töötuse korral: toetus, millega kompenseeritakse sissetuleku vähenemine ajutise lühema töötaja või sundpuhkuse korral, sõltumata põhjusest (majandustegevuse kokkutõmbamine,

töovahendite purunemine, ilmastikuolud, õnnetusjuhtumid jne), tingimusel, et tööandja ja töötaja töösuhe jätkub.

Eestis riiklikud meetmed puuduvad.

Enneaegne pensionileminek tööturuga seotud põhjustel: perioodilised maksed vanematele töötajatele, kes jäävad pensionile enne seadusega kehtestatud pensioniiga ettevõtte majandusraskustest tuleneva koondamise tõttu. Need lõpetatakse tavaliselt siis, kui saajal tekib õigus vanaduspensionile.

Eestis läheb ennetähtaegne pension vanaduse funktsiooni alla, sest pole võimalik eristada tööturu olukorra tõttu ja teistest põhjustest tingitud varem pensionilejäämist.

Kutseõppetoetus: maksed isikutele, kes osalevad koolitusprogrammis, mille eesmärk on arendada nende potentsiaali tööturul.

Eestis makstakse stipendiumi töötule, kes osaleb 40-tunnisel tööturukoolitusel või tööpraktikal või tööharjutusel.

Koondamistasu: makse töötajatele, kes on koondatud ettevõtte majandusraskuste või tegevuse lõpetamise tõttu.

Hüvitist võib maksta otse tööandja või vastav fond.

Eestis maksab koondamise korral kindlustushüvitist Töötukassa Tööandja makstavate koondamistasude kohta andmed puuduvad.

Muud rahalised hüvitised: muu rahaline toetus, eriti maksed pikaajalistele töötutele.

Eestis kuulub siia alla ühekordsetest hüvitistest tööandja maksejõuetuse hüvitis. Töötukassa hüvitab tööandja maksejõuetuse tõttu saamata jäänud töötasu, puhkusetasu ja töölepingu ülesütlemisel saamata jäänud hüvitised.

### **Mitterahalised hüvitised**

Kolimistoetus: avaliku sektori toetus töötule teise piirkonda kolimiseks töö leidmise eesmärgil.

Eestis puudub.

Kutseõpe: avaliku sektori toetus asutustele, kes tegelevad töötute ja töökaotuse riskiga isikute ametialase õppega, mis soodustab inimeste tööerakendamist.

Eestis kuulub siia alla tööturukoolitus – õpe, milles osalev töötaja omandab või täiendab ametialaseid teadmisi, oskusi ja vilumusi või kohaneb tööturu nõuetega.

Töovahendus ja tööotsingu abi: hõlmab tööbüroode pakutavaid vahendus-, informeerimis- ja karjäärijuhtimise teenuseid.

Eestis pole senini eraldi välja toodud; meetodika on väljatöötamisel.

Muud mitterahalised hüvitised: mujal käsitlemata mitterahalised hüvitised, nagu majutuse, söögi, riiete vms abi tagamine töötutele ja nende perekondadele; soodushinnad, sõidusoodustused jne, kui need teenivad sotsiaalse kaitse eesmärki.

Eestis täidetakse see osa saldoandmike andmebaasi kahe konto põhjal: ettevõtluse alustamise toetus (ühekordne rahaline abi töötule, motiveerimaks ja toetamaks teda ettevõtlusega alustamisel) ja muud toetused töötule.

Töötuse funktsiooniga seotud hüvitiste jagamine oli Eestis algselt Tööturuameti ülesanne. Alates 2003. aastast hakkas töötuskindlustushüvitisi maksma Töötukassa; Tööturuameti hooleks jäid rahalistest hüvitistest töötute abiraha (töötutoetus) ja stipendiumid töötutele ning tööturuteenuste osutamine. Alates 1. maist 2009 võttis Töötukassa üle ka Tööturuameti ülesanded ning sealt alates on töötusega seotud sotsiaalhüvitised jällegi koondunud vaid ühte skeemi.



#### 4.7. ELUASE (*Housing*) – 1170000

Eluaseme funktsioon hõlmab sotsiaalse kaitse meetmeid, millega avalik sektor aitab leibkondadel eluasemekulusid katta. Eluasemepoliitika meetmed võivad olla laiemad kui sotsiaalses kaitses käsitletakse; nii ei hõlma ESSPROS meetmeid, mis on suunatud ehitustööstuse, eluruumide omandamise, säästmise jms soodustamiseks.

Oluline kriteerium eluaseme funktsiooni puhul on hüvitise põhinemine sissetulekul.

Isegi kui eluasemetoetust makstakse rahas lisaks vanaduspensionile või toimetulekutoetusele, klassifitseeritakse seda eluaseme funktsioonis kui mitterahalist hüvitist. Antud funktsiooni hüvitiste eesmärgiks on aidata leibkondadel katta eluasemekulusid ning eeldatakse kulutuste tõendamist; vastavalt ESSPROS klassifikatsioonile kuuluvad saajalt tegelike kulude tõendamist nõudvad hüvitised mitterahaliste hüvitiste alla.

Siia funktsiooni kuuluvad:

- eluasemetoetus/üüritoetus;
- sotsiaalpinna pakkumine;
- toetus omanikule.

#### Hüvitiste liigitus eluaseme funktsioonis

##### Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)

Eluasemetoetus (*rent benefit*),

sh sotsiaalpinna (*social housing*)

Toetus omanikule (*benefit to owner-occupiers*)

##### Mitterahalised hüvitised

Eluasemetoetus: avaliku sektori antav ajutine või pikaajaline sissetulekul põhinev toetus eluasemekulude katmiseks.

Eestis makstava toimetulekutoetuse all on võimalik eristada toimetulekutoetust eluasemekulude katteks (vt lk 25).

Sotsiaalpinna: eluasemetoetuse alamkategoriat. Tähendab kohaliku omavalitsuse või eraomaniku üüritulu kaotust, pakkudes elamispinda turuhinnast madalama tasemega.

Eestis on kohalikud omavalitsused kohustatud andma eluruumi – sotsiaalkorteri – isikutele, kes pole ise võimelised seda endale või oma perekonnale tagama, samuti peavad kohalikud omavalitsused vajadusel (nt liikumispuudega isikuid) abistama eluruumi kohandamisel või sobivama vastu vahetamisel.

Toetus omanikule: avaliku sektori makstav sissetulekul põhinev toetus eluasemekulude leevendamiseks isikutele, kes elavad endale kuuluvas eluruumis. Näiteks võib see olla hüpoteekide või intresside tasumine. Ei sisalda kapitalitehingud, eriti investeerimisabi.

Eestis pole võimalik eraldi välja tuua; kõik eluasemetoetused, nii omanikele kui üürnikele makstavad, on koos.

#### **4.8. MUJAL KÄSITLEMATA SOTSIAALNE TÕRJUTUS (*Social exclusion not elsewhere classified*) – 1180000**

Antud funktsiooni sisu pole kerge defineerida. Sotsiaalne tõrjutus hõlmab mitmesuguseid olukordi: ennekõike ebapiisavat sissetulekut (vaesust), kuid ka erinevates valdkondades (nt tervishoid, haridus, tööhõive) ette tulevat ebakindlust. Sellise kõikuva koosseisuga funktsiooni piiritlemisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest.

Siia alla ei kuulu:

- väikesemahulised, mitteametlikud ja juhuslikud hüvitised, mis ei nõua regulaarset arvepidamist (annetused, korjandused, humanitaarabi, abi loodusõnnetuste puhul) – jäävad kogu ESSPROS arvestusest välja;
- kõik sotsiaalhüvitised, millega seotud riski või vajaduse jaoks on ESSPROSis omaette funktsioon, lähevad vastava funktsiooni alla.

Järelikult kuuluvad käesoleva funktsiooni alla need hüvitised, mis pole mahtunud eelnevate funktsioonide alla. Kui teised funktsioonid võtavad arvesse inimesi, kellel on konkreetne risk või vajadus (vanurid, puudega inimesed, töötud jne), siis selle funktsiooni all on sihtrühm ebamäärasemalt nimetatud – sotsiaalselt tõrjutud või risk sotsiaalseks tõrjutuseks. Sellega on mõeldud näiteks puudustkannatavaid inimesi, immigrante, põgenikke, narko- ja alkoholisõltlasi, kuriteoohvreid.

Näited hüvitistest:

- - toetused sissetulekuta või madala sissetulekuga inimestele;
- - toetused eriolukorra (tulekahju, loodusõnnetus, kuritegu) üle elanud inimestele;
- - kaubad ja teenused riskirühmadele.

#### **Hüvitiste liigitus mujal käsitlemata sotsiaalse tõrjutuse funktsioonis**

##### **Rahalised hüvitised (*cash benefits*)**

Toimetulekutoetus (*income support*)

Muud rahalised hüvitised (*other cash benefits*)

##### **Mitterahalised hüvitised (*benefits in kind*)**

Majutus (*accommodation*)

Alkoholi- ja narkosõltlaste rehabilitatsioon (*rehabilitation of alcohol and drug abusers*)

Muud mitterahalised hüvitised (*other benefits in kind*)

Alus: sotsiaalhoolekande seadus, ohvriabi seadus, okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seadus, vangistusseadus.

#### **Rahalised hüvitised**

Toimetulekutoetus: perioodilised maksed madala sissetulekuga inimestele. Toetuse saamise tingimused võivad lisaks sissetulekule olla seotud rahvuse, elukoha, vanuse, töö olemasolu ja perekonnaseisuga. Toimetulekutoetust võib anda kindlaks või piiramata ajaks, seda võib maksta nii üksikisikule kui perekonnale, maksja võib olla nii keskvalitsus kui kohalik omavalitsus.

Eestis makstakse toimetulekutoetust leibkondadele, kelle sissetulek jääb alla toimetulekupiiri. Toimetulekutoetust maksab kohalik omavalitsus riigieelarvest laekunud vahenditest.

Toimetulekutoetus jaguneb: toetus toimetulekupiiri kindlustamiseks (sh toetus eluasemekulude katteks) ja täiendav toetus. See osa toimetulekutoetusest, mis makstakse eluasemekulude katteks, läheb eluaseme funktsiooni alla.

Muud rahalised hüvitised: toetused puudustkannatavatele ja riskirühma kuuluvatele isikutele vaesuse või raske olukorra leevendamiseks. Toetusi võivad maksta ka eraallikatest rahastatavad mittetulundusühingud.

Eestis kuuluvad praegu siia alla ühekordsed hüvitised: toetus kinnipidamiskohast vabanenutele, hüvitis kuriteoohvritele, ohvriabi, toetus välisriigist Eestisse asunud Eesti kodanikele või eesti rahvusest isikutele, represseeritutele makstavad hüvitised. Kuni 2000. aastani maksti riigieelarvest toetust Tšernobõli avarii likvideerimisel osalenutele.

## **Mitterahalised hüvitised**

Majutus: puudustkannatavatele ja riskirühma kuuluvatele isikutele pakutav varjupaik ja toitlustus, mida ei saa liigitada mõne teise funktsiooni alla. See võib olla lühiajaline viibimine vastuvõtukeskuses, varjupaigas vms või pikaajaline teenus spetsiaalsetes institutsioonides, hooldusperedes jne.

Eestis kuulub siia varjupaigateenus (kuni 2008. aastani olid andmed ka vangist vabanenute rehabilitatsiooniteenuse kohta) ja Eestist varjupaika taotlevate pagulaste keskus Illukal.

Alkoholi- ja narkosõltlaste rehabilitatsioon: alkoholi- ja narkosõltuvuse ravi, eesmärgiga taastada sõltlaste sotsiaalne elu ja võimaldada neil iseseisvalt hakkama saada. Ravi osutatakse tavaliselt eriasutustes.

Eestis pole eraldi andmed saadaval.

Muud mitterahalised hüvitised: riskirühma kuuluvatele isikutele pakutavad teenused ja kaubad, näiteks nõustamine, päevakeskus, igapäevastes toimingutes abistamine, toit, riided, kütus jne.

Eesti kohta andmed puuduvad.

## 5. KVALITATIIVNE ANDMESTIK

ESSPROS kvalitatiivne andmestik tähendab hüvitiste metaandmeid, mis on liigitatud vastavalt skeemidele. Kvalitatiivne teave tagab põhjalikumad teadmised sotsiaalkaitse skeemide kohta, kirjeldab kvantitatiivsete andmete õiguslikku alust, aitab kaasa andmete valideerimisele ning pakub tuge andmete tarbijatele.

Kvalitatiivne andmestik sisaldab järgmisi ingliskeelseid, igal aastal uuendatavaid andmekogusid:

### ESSPROS kvalitatiivse teabe andmekogud

#### 1.1. Üldteave

1. Hõlmatud periood
2. Kvalitatiivse teabe uuendamise kuupäev
3. Vastutav organisatsioon ja kontaktandmed

#### 1.2. Skeemi üldkirjeldus

1. Skeemi ingliskeelne ja originaalkeelne (riigikeelne) nimetus
2. Skeemi muutumine (skeemi moodustamise, likvideerimise, ühinemise või eraldumise aasta)
3. Skeemi klassifikatsioon
4. Viited seadusandlusele
5. Skeemi haldamise eest vastutav(ad) organisatsioon(id)
6. Skeemi rahastamine
7. Ulatus (skeemis olevad kindlustatud isikud)
8. Kirjandus ja veebileheküljed (vabal valikul)
9. Skeemi ajalugu
10. Märkused (muu oluline teave)

#### 1.3. Hüvitise kirjeldus

1. Hüvitise ingliskeelne ja originaalkeelne nimetus
2. Hüvitise kehtestamise või kaotamise aasta
3. Hüvitise andmise üldtingimused
4. Hüvitise saajate kategooriad
5. Hüvitise maksustamine

Kui kvalitatiivne andmestik on kord täismahus esitatud, siis võib järgnevatel aastatel piirduda muudatuste kirjeldamisega, täites järgmised ühikud:

### Kvalitatiivse teabe iga-aastane uuendamine

1. Üldinfo kogu ulatuses.

2. Skeemi tasemel:

- a) tekkinud skeemide täielik kirjeldus;
- b) informatsioon likvideeritud skeemide kohta;
- c) uue õigusakti või määruse nimetus;
- d) peamiste muudatuste lühikirjeldus;
- e) uued publikatsiooniviited või koduleheküljed (vabal valikul).

3. Hüvitise tasemel:

- a) uue hüvitise täielik kirjeldus;
- b) teave kaotatud hüvitiste skeemide kohta;
- c) hüvitise uuendatud kirjeldus.

Nii põhisüsteemi kui iga mooduli andmete kohta tuleb esitada ka kvaliteediraport. Kvaliteediraport sisaldab andmeallikate, andmekogumise ja avaldamispoliitika kirjeldust, annab ülevaate kasutatavast meetodikast, hinnangute rakendamisest ja varasemate aastate andmete revideerimisest.

## 6. PENSIONISAAJATE MOODUL

ESSPROS määratleb pensionisaajaid kui isikuid, kes saavad mõne sotsiaalkaitse skeemi raames perioodilist rahalist toetust, mis liigitub ühe alla seitsmest kategooriast: töövõimetuspension, vähenenud töövõimest tulenev ennetähtaegne pension, vanaduspension, ennetähtaegne vanaduspension, osaline pension, toitjakaotuspension, tööturutingimustest tulenev ennetähtaegne pension.

ESSPROS kaheksast funktsioonist on pensionisaajad olemas neljas: puue, vanadus, toitjakaotus ja töötus.

Eraldi tuuakse välja andmed nais- ja meespensionäride kohta. Kui see pole võimalik igas skeemis eraldi, tuleks seda teha vähemalt kõigi skeemide koguarvestuses.

Pensionäride arv võib erineda pensionide arvust, sest üks inimene võib saada rohkem kui üht pensioni. Topeltarvestuse vältimiseks loetakse selliseid inimesi pensionäride koguarvu arvestamisel vaid üks kord.

### Pensionisaajate liigitus

#### **1000000 Pensionisaajad kokku (total pension beneficiaries)**

##### **1120110 Pensionisaajad puude funktsioonis (total pension beneficiaries in disability function)**

1120111 Töövõimetuspensionisaajad (disability pension beneficiaries)

1120112 Vähenenud töövõimest tuleneva ennetähtaegse pensionisaajad (beneficiaries receiving early retirement benefits due to reduced capacity to work)

##### **1130110 Pensionisaajad vanaduse funktsioonis (total pension beneficiaries in old-age function)**

1130111 Vanaduspensionisaajad (old-age pension beneficiaries)

1130112 Ennetähtaegse vanaduspensionisaajad (anticipated old-age pension beneficiaries)

1130113 Osalise pensionisaajad (partial pension beneficiaries)

##### **1140111 Pensionisaajad toitjakaotuse funktsioonis (total pension beneficiaries in survivors' function)**

1140111 Toitjakaotuspensionisaajad (survivors' pension beneficiaries)

##### **1160113 Pensionisaajad töötuse funktsioonis (total pension beneficiaries in unemployment function)**

1160113 Tööturutingimustest tuleneva ennetähtaegse pensionisaajad (beneficiaries receiving early retirement benefits for labour market reasons)

##### **1190110 Pensionisaajad vanaduse ja toitjakaotuse funktsioonis kokku (total pension beneficiaries in old-age and survivors' functions)**

Täiendav informatsioon, mida mooduliga antakse:

- 1) väljaspool riiki elavate pensionisaajate arv;
- 2) seadusega ettenähtud pensioniiga;
- 3) aruandekuupäev;
- 4) pensionisaajate arv skeemide kaupa;
- 5) pensionide arv skeemide kaupa.

Eestis saadakse andmed pensionäride kohta Sotsiaalkindlustusametilt; vaid endiste Riigikogu liikmete ja presidendi pensionide andmed tulevad Riigikogu kantseleilt ja Vabariigi Presidendi kantseleilt. Viimatinimetatud kuuluvad skeemi nr 7, kõik ülejäänud skeemi nr 2.

Eesti pensionärid on kolmes funktsioonis: vanadus (siia kuuluvad ka väljateenitud aastate pensionisaajad), töövõime ja toitjakaotus. Rahvapensioni saajad jagunevad kõigi kolme funktsiooni vahel, vastavalt rahvapensioni saamise alusele.

Topeltarvestuse vältimist tuleb rakendada vaid ühel juhul. Nimelt on Eestis võimalik saada vaid üks pension korraga; kellel on õigus mitmele pensionile, valib neist ühe. Ainsaks erandiks on orvud. Topeltarvestuse vältimine põhineb eeldusel, et orb saab kaks toitjakaotuspensionisaajad, seega lahutatakse pensionäride arvu leidmiseks toitjakaotuspensionide arvust orbude arv.

Orbude puhul ja rahvapensioni saajate jagamisel funktsioonide vahel ei ole võimalik Sotsiaalkindlustusametist saadavate andmete põhjal eristada mehi ja naisi. Orbude andmed lahutatakse, võttes aluseks meeste ja naiste osatähtsuse toitjakaotuspensionäride hulgas. Kuna rahvapensionäride üldarvu puhul on nii naiste kui meeste osatähtsus teada, kasutatakse neid ka rahvapensionäride jagamisel funktsioonidesse.

## 7. NETOSOTSIAALHÜVITISTE MOODUL

Andmete kogumist ESSPROS netosotsiaalhüvitiste mooduli raames reguleerib Komisjoni määrus (EL) nr 263/2011. Mooduli eesmärk on mõõta maksusüsteemi mõju sotsiaalhüvitistele ja saavutada sotsiaalkaitsekulutuste parem võrreldavus riikide vahel. 2008. aastal korraldati 2005. aasta kohta pilootandmekogumine. Netohüvitiste andmete kogumine käivitus 2011. aastal. Esimene vaatlusaasta, mille kohta kogutakse netosotsiaalhüvitiste täieulatuslikke andmeid, on 2010.

ESSPROS tuumiksüsteemis kogutavad sotsiaalkaitsekulutuste andmed näitavad brutohüvitisi, s.t valitsemissektori välja makstud sotsiaalhüvitisi enne maksude või sotsiaalmaksete mahaarvamist.

ESSPROS netosotsiaalhüvitiste moodul kajastab sotsiaalhüvitisi pärast rahaliste hüvitiste pealt maksude või sotsiaalmaksete tasumist.

Netosotsiaalhüvitised (piiratud lähenemisviis) = brutohüvitised – hüvitise saajate makstud maksud ja sotsiaalmaksed + maksusoodustuse jääk.

Maksude ja sotsiaalmaksete arvestamisel kasutatakse keskmist maksu- või sotsiaalmaksemäära üksuste kaupa (vastavalt AITR – *average itemised tax rate* ja AISCR – *average itemised social contribution rate*).

Maksusoodustuse jääk on see osa maksusoodustuse koguväärtusest, mida kohaldatakse sotsiaalhüvitiste suhtes.

Sotsiaalkaitse netohüvitiste moodulis tuleb kasutada piiratud lähenemisviisi, et hüvitisesaajate üldkogum kattuks brutohüvitiste saajate üldkogumiga, mille kohta kogutakse andmeid ESSPROS tuumiksüsteemis. Laiendatud lähenemisviis tähendaks kõigi, mitte ainult sotsiaalhüvitiste suhtes kohaldatavate maksusoodustuste liitmist.

Eestis on netosotsiaalhüvitiste arvestamiseks kaks põhiallikat:

- 1) andmed hüvitistelt kinnipeetud maksude ja sotsiaalmaksete kohta, mille põhjal arvutatakse AITR ja AISCR;
- 2) maksusoodustuse jäägi alla liigitub Eestis vaid tulumaksusoodustus laste arvu pealt ning see saadakse Maksu- ja Tolliameti andmetest füüsiliste isikute tuludeklaratsioonide kohta.

Sotsiaalhüvitistelt kinnipeetud maksude ja sotsiaalmaksete kohta saab andmed Sotsiaalkindlustusametilt, Töötukassalt, Haigekassalt, Riigikogu kantseleilt ja Vabariigi Presidendi kantseleilt. Maksustatavad hüvitised on järgmised:

Hüvitis	Üksus, millele AITR arvutatakse
Vanaduspension	1131111 vanaduspension, 1131112 ennetähtaegne vanaduspension
Rahvavõimetuspension	1131115 muud perioodilised rahalised hüvitised
Töövõimetuspension	1121111 töövõimetuspension
Toitjakaotuspension	1141111 toitjakaotuspension
Haigushüvitis, tööõnnetushüvitis	1111111 haigushüvitised
Hooldushüvitis	1111112 muud perioodilised rahalised hüvitised
Sünnitushüvitis, vanemahüvitis	1151111 sissetuleku säilitamine lapse sünni puhul
Töötuskindlustushüvitis	1161111 töötutoetus
Kindlustushüvitis koondamise korral	1161122 koondamistasud
Tööandja maksejõuetuse hüvitis	1161123 muud ühekordsed rahalised hüvitised

Ainuke sotsiaalmakse, mis hüvitistelt kinni peetakse, on II pensionisamba maksed Töötukassa makstavatelt töötuskindlustushüvitiselt, koondamishüvitiselt ja tööandja maksejõuetuse hüvitiselt. Järelikult on üksused 1161111, 1161122 ja 1161123 ainsad, millele arvutatakse ka AISCR.

## 8. SOTSIAALKAITSE KOGUKULUTUSTE TÄITMINE

Skeemid: 1 – Haigekassa, 2 – Sotsiaalkindlustusamet, 3 – Tööturuamet, 4 – Töötukassa, 5 – Sotsiaalministeerium, 6 – kohaliku omavalitsuse eelarve, 7 – riigieelarve

### KOKKU

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
100000		<b>Sotsiaalkaitse kogukulutused</b>			
1100000		<b>(1) Sotsiaalhüvitised</b>			
1101000		<b>Sissetulekul mittepõhinevad</b>			
1101100		<b>Rahalised hüvitised</b>			
1101110		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1101120		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1101200		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1101300		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			
1102000		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
1102100		<b>Rahalised hüvitised</b>			
1102110		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1102120		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1102200		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1102300		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			
1200000		<b>(2) Halduskulud</b>			
	1	Haigekassa tegevuskulud	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	Eesti Haigekassa tegevuskulud	X
	1	Ravikindlustuse muud kulud	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	muud kulud	X
	2	Pensionide ja toetuste väljamaksmisega seotud kulud	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	Riiklike pensionide ja toetuste väljamaksmisega ja kindlustatute teavitamisega seotud kulud	X
	4	Töötukassa ülalpidamine	Töötukassa majandusaasta aruanne	tegevuskulud	X
	7	Sotsiaalkindlustusameti tegevuskulud	SAAB, Sotsiaalkindlustusamet, pikk tulemiaruanne	tegevuskulud	X
	7	Tööturuameti tegevuskulud	SAAB, Tööturuamet, pikk tulemiaruanne	Eesti Haigekassa tegevuskulud	X
1300000		<b>(3) Skeemidevahelised siirded</b>			
1310000		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			

1310001		Haigus/tervishoid			
1310002		Puue			
1310003		Vanadus			
1310004		Toitjakaotus			
1310005		Pere ja lapsed			
1310006		Töötus			
1310007		Eluase			
1310008		Mujal käsitlemata sotsiaalne tõrjutus			
1102110		Muud skeemidevahelised siirded			
1400000		(4) Muud kulud			
1410000		Omanditulu			
1420000		Muud			

#### TULUD

Kood	Skeem	Tulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
2000000		Tulud kokku			
2100000		(1) Sotsiaalmaksed			
2110000		Töötajate sotsiaalmaksed			
2110100		Tegelikud			
2110101		Ettevõtted			
	1	Kõik haiguse/tervishoiu kulutused skeemist 1			X
	1	Sünnitushüvitis			X
	2	Töövõimetuspension			X
	2	Kõik vanaduspensionid, v.a eripensionid			X
	2	Toitjakaotuspension			X
	2	Represeeritutele makstavad hüvitisid			X
	4	Töötukassa väljamaksed, töötajate maksete osatähtsus			X
2110102		Keskvalitsus			
2110103		Regionaalne ja kohalik omavalitsus			
2110104		Sotsiaalkindlustusfondid			



2110105		Kodumajapidamised			
2110106		Kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid			
2110107		Ülejäänud maailm			
<b>2110200</b>		<b>Arvestuslikud</b>			
2110201		Ettevõtted			
2110202		Keskvalitsus			
2110203		Regionaalne ja kohalik omavalitsus			
2110204		Sotsiaalkindlustusfondid			
2110205		Kodumajapidamised			
2110206		Kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid			
2110207		Ülejäänud maailm			
<b>2120000</b>		<b>Kindlustatud isikute sotsiaalmaksud</b>			
<b>2121000</b>		<b>Töötajad</b>			
2121005		Kodumajapidamised			
		Töötukassa väljamaksud, kindlustatud isikute maksete osatähtsus			X
2121007		Ülejäänud maailm			
<b>2122000</b>		<b>Füüsilisest isikust ettevõtjad</b>			
2122005		Kodumajapidamised			
2122007		Ülejäänud maailm			
<b>2123000</b>		<b>Pensionärid ja teised</b>			
2123005		Kodumajapidamised			
2123007		Ülejäänud maailm			
<b>2130000</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			
2130005		Kodumajapidamised			
2130007		Ülejäänud maailm			
<b>2200000</b>		<b>(2) Riiklikud toetused</b>			
<b>2210000</b>		<b>Sihotstarbelised maksud</b>			
2210002		Keskvalitsus			
2210003		Regionaalne ja kohalik omavalitsus			
2210004		Sotsiaalkindlustusfondid			

1131111		Üldised tulud			
2220002		Keskvalitsus			
	2	Kõik haiguse/tervishoiu kulutused skeemist 2			X
	2	Rahalised toetused puude funktsioonis peale töövõimetuspensioni ja KOV hooldajatoetuse			X
	2	Puude funktsiooni teenused (SKA)			X
	2	Eripensionid SKA aruandest			X
	2	Matusetoetus			X
	2	Pere ja laste toetused (SKA), v.a vanemahüvitis ja täiendav isapuhkuse tasu			X
	2	SKA makstavad sotsiaalse tõrjutuse toetused, v.a hüvitised represseeritutele			X
	2	Lapsevanemate õppelaenu kustutamine			X
	2	Vanemahüvitis			X
	2	Täiendav isapuhkuse tasu			2009 maksti tagantjärele 2008. a eest
	3	Kõik Tööturuameti kulutused töötuse funktsioonis			X
	5	Kõik haiguse kulutused skeemist 5			X
	5	Puude funktsiooni teenused, riigieelarvest finantseeritav osa			X
	5	Vanaduse funktsiooni teenused, riigieelarvest finantseeritav osa			X
	5	Pere ja laste funktsiooni teenused, riigieelarvest finantseeritav osa			X
	5	SoM makstav lisaraha peredele enne 2002. a peredesse paigutatud laste eest			
	5	Sotsiaalpinna ja eluasemeteenuse riigieelarvest finantseeritav osa			X
	5	SoM makstavad sotsiaalse tõrjutuse toetused			X
	5	Sotsiaalse tõrjutuse teenused, riigieelarvest finantseeritav osa			X

	6	Hooldajatoetus			X
	7	Kõik haiguse/tervishoiu kulutused skeemist 7, v.a Kaitseministeerium			X
	7	Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus			X
	7	Eripensionid skeemist 7			X
	7	Riigieelarvest makstavad sotsiaalse tõrjutuse toetused			X
	7	Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtukeskus			X
	7	Kutsehaiguste ja tööõnnetustega seotud kahjuhüvitised, Kaitseministeerium			X
	7	Ravitoetus, Kaitseministeerium			
	7	ajateenijate tasu, ajateenijate ja asendusteenistusalaste ühekordsed toetused, eespool nimetatud sotsiaalabitoetused ja hüvitised, Kaitseministeerium			X
2220003		Regionaalne ja kohalik omavalitsus			
	5	Puude funktsiooni teenused, KOV eelarvest finantseeritav osa			X
	5	Vanaduse funktsiooni teenused, KOV eelarvest finantseeritav osa			X
	5	Pere ja laste funktsiooni teenused, KOV eelarvest finantseeritav osa			X
	5	Sotsiaalpinna ja eluasemeteenuse KOV eelarvest finantseeritav osa			X
	5	Toimetulekutoetus eluasemekulude katteks			X
	5	Sotsiaalse tõrjutuse teenused, KOV eelarvest finantseeritav osa			X
	5	Toimetulekutoetus			X
2220004		Sotsiaalkindlustusfondid			

<b>2300000</b>		<b>Skeemidevahelised siirded</b>			
	2	SKA makstav sotsiaalmaks hooldajatoetuse saajate eest			X
	2	SKA makstav sotsiaalmaks lapsehoolduspuhkusel viibivate vanemate eest			X
	3	Tööturuameti makstav sotsiaalmaks töötutoetuse saajate eest			X
	4	Töötukassa makstav sotsiaalmaks hüvitisasaajate eest			X
	5	SoM makstav sotsiaalmaks puudega isikute tööhõive eest			
	6	KOV makstav sotsiaalmaks hooldajatoetust saavate isikute eest			X
	7	Kaitseministeerium, erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaks			X
<b>2400000</b>		<b>Muud tulud</b>			
<b>2410000</b>		<b>Omanditulu</b>			
2410001		Ettevõtted			
2410002		Keskvalitsus			
2410003		Regionaalne ja kohalik omavalitsus			
2410004		Sotsiaalkindlustusfondid			
	4	Töötukassa väljamaksed, investeeringutulu osatähtsus			X
2410005		Kodumajapidamised			
2410006		Kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid			
2410007		Ülejäänud maailm			
<b>2420000</b>		<b>Muud</b>			
2420001		Ettevõtted			
2420002		Keskvalitsus			
2420003		Regionaalne ja kohalik omavalitsus			
2420004		Sotsiaalkindlustusfondid			
2420005		Kodumajapidamised			

2420006		Kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid			
	5	Puude funktsiooni teenused, muudest allikatest finantseeritav osa			X
	5	Vanaduse funktsiooni teenused, muudest allikatest finantseeritav osa			X
	5	Pere ja laste funktsiooni teenused, muudest allikatest finantseeritav osa			X
	5	Sotsiaalpinna muudest allikatest finantseeritav osa			X
	5	Sotsiaalse tõrjutuse teenused, muudest allikatest finantseeritav osa			X
2420007		Ülejäänud maailm			

## KULUTUSED

### 1. HAIGUS/TERVISHOID – 1110000

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
<b>1110000</b>		<b>Hüvitised kokku</b>			
<b>1111000</b>		<b>Sissetulekul mittepõhinevad</b>			
<b>1111100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1111110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1111111		Haigushüvitised			
	1	1) haigushüvitis	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	haigushüvitis	X
	1	2) tööõnnetushüvitis	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	tööõnnetushüvitis	X
	2	3) kahjuhüvitis seoses tööõnnetustega	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	tööõnnetuste ja kutsehaigustega seotud kahjuhüvitised	X
	7	4) toetus kaitseväelase teenistusülesannete täitmise tõttu tekkinud töövõimetuse korral	SAAB, Kaitseministeeriumi valitsemisala, pikk tulemiaruanne	konto 413840 (kutsehaiguste ja tööõnnetustega seotud kahjuhüvitised kannatanutele)	X

1111112		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
	1	1) hooldushüvitis	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	hooldushüvitis	X
	1	2) üleviimine kergemale tööle (alates 2003 on koos haigushüvitisega 1111111 all)	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	muud hüvitised (üle viidud kergemale tööle)	
	1	3) täiskasvanute hambaravihüvitis (alates 2003)	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	täiskasvanute hambaraviteenuse hüvitis	X
	1	4) täiendav ravimihüvitis (alates 2003)	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	täiendav ravimihüvitis	X
	7	5) ajateenija ravitoetus (ainult 2007)	SAAB, Kaitseministeeriumi valitsemisala, pikk tulemiaruanne	konto 413823 (ravitoetused)	
<b>1111120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1111121		Ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1111200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
<b>1111210</b>		<b>Statsionaarne arstiabi</b>			
1111211		Tervishoiuteenuse otsene osutamine			
	1	1) haiglaravi	Haigekassa majandusaasta aruanne	statsionaarne eriarstiabi + statsionaarne hooldusravi - statsionaarne taastusravi	X
	7	2) kindlustamata isikute ravi	Statistikatöö „Valitsemissektori rahandus“	kood 016001	X
	7	3) kohtupsühhiaatriline ekspertiis ja sundravi	SAAB, Justiitsministeerium, pikk tulemiaruanne	konto 552230 (tervishoiuteenused)	X
	1	4) taastusravi	Haigekassa majandusaasta aruanne	statsionaarne taastusravi	X
	2	5) riigieelarvest finantseeritavad tuusikud (kuni 2003)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	sanatoorne ravi	
	1	6) muud ravikindlustuse eelarvest finantseeritavad tervishoiuteenused	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	testiribad diabeetikutele (ainult 2000 ja 2002); meditsiiniseadmehüvitised (operatsioonijärgsed abivahendid)	X
	1	7) keskostu raviteenused (statsionaarsed)	Haigekassa majandusaasta aruanne	keskostu tervishoiuteenused: kõik, v.a peritoneaaldialüüsid ja kindlustatute vältimatu transport	X
1111212		Statsionaarse arstiabi kulude kompensatsioon			
<b>1111220</b>		<b>Ambulatoorne arstiabi</b>			

1111221		Ravimite otsene pakkumine			
	1	1) tsentraalselt soetatavad ravimid (kuni 2002; edasi 1111223 all)	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	tsentraalselt soetatavad ravimid	
	7	2) muud ravimid (riigieelarvest riigiasutustele)	Statistikatöö „Valitsemissektori rahandus“	artikkel 5522, omanik kood 13111 ja 13131, v.a Sotsiaalministeeriumi haldusala	X
1111222		Muu ambulatoorse arstiabi otsene pakkumine			
	1	1) üldarstiabi (perearstiabi)	Haigekassa majandusaasta aruanne	üldarstiabi kulud	X
	1	2) ambulatoorne eriarstiabi ja ambulatoorne hooldusravi	Haigekassa majandusaasta aruanne	ambulatoorne eriarstiabi + päevaravi + ambulatoorne hooldusravi - ambulatoorne taastusravi	X
	1	3) ambulatoorne taastusravi	Haigekassa majandusaasta aruanne	ambulatoorne taastusravi	X
	1	4) keskostu raviteenused (ambulatoorsed)	Haigekassa majandusaasta aruanne	keskostu tervishoiuteenused: peritoneaaldialüüsid ja kindlustatute vältimatu transport	X
	1	5) hambaravi	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	hambaravi	X
1111223		Ravimite hinna kompensatsioon			
	1	Ravimite hinna kompensatsioon (alates 2003 s.h ka tsentraalselt soetatavad ravimid)	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	ravikindlustatutele kompenseeritavad ravimid, tsentraalselt soetatavad ravimid	X
1111224		Muu ambulatoorse arstiabi kompensatsioon			
<b>1111230</b>		<b>Muud mitterahalised hüvitised</b>			
	7	1) kiirabi	Statistikatöö „Valitsemissektori rahandus“	kood 016001 kokku - kindlustamata isikute vältimatu abi	X
	5	2) proteesid ja muud abivahendid	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Proteesid, ortopeedilised ja muud abivahendid“	abivahendite maksumuse riigipoolne finantseerimine	X
<b>1111300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			
<b>1112000</b>		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
<b>1112100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1112110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1112111		Haigushüvitised			
1112112		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1112120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			

1112121		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1112200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
<b>1112210</b>		<b>Statsionaarne arstiabi</b>			
1112211		Tervishoiuteenuse otsene osutamine			
1112212		Statsionaarse arstiabi kulude kompensatsioon			
<b>1112220</b>		<b>Ambulatoorne arstiabi</b>			
1112221		Ravimite otsene pakkumine			
1112222		Muu ambulatoorse arstiabi otsene pakkumine			
1112223		Ravimite hinna kompensatsioon			
1112224		Muu ambulatoorse arstiabi kompensatsioon			
<b>1112230</b>		<b>Muud mitterahalised hüvitised</b>			
<b>1112300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			

## 2. TÖÖVÕIMETUS – 1120000

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
<b>1120000</b>		<b>Hüvitised kokku</b>			
<b>1121000</b>		<b>Sissetulekul mittepõhinevad</b>			
<b>1121100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1121110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1121111		Töövõimetuspension			
	2	Töövõimetuspension	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	töövõimetuspension	X
1121112		Vähenenud töövõime tõttu varem pensionilemineku toetus			



1121113		Hooldustoetus			
	2	1) puudega lapse toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	puudega lapse toetus	X
	2	2) puudega vanaduspensioniealise inimese toetus (alates 2008)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	puudega vanaduspensioniealise inimese toetus	X
	2	3) puudega tööealise inimese toetus (alates 2008)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	puudega tööealise inimese toetus	X
	2	4) puudega 16-aastase ja vanema inimese toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	puudega 16-aastase ja vanema inimese toetus	X
1121114		Puudega inimeste integratsioon			
	2	Puudega inimeste õppetoetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	õppetoetus	X
1121115		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
	2	1) puudega alla 16-aastase lapse hooldaja toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	hooldajatoetus	X
	2	2) lisapuhkepäeva tasu puudega lapse vanemale	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lisapuhkepäev puudega lapse vanemale	X
	2	3) puudega vanema toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	puudega vanema toetus	X
	6	4) puudega 16-aastase ja vanema inimese hooldaja toetus	Statistikatöö „Valitsemissektori rahandus“	konto 413320 (puudega inimese hooldaja toetus), välja arvatud SKA	X
<b>1121120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1121121		Hooldustoetus			
	2	Ühekordne hooldajatoetus (kuni 2000)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	ülalpidamistoetus 3–18-aastast lapsinvaliidi kasvatavale mittetöötavale vanemale, täiendav ülalpidamistoetus 2–3-aastast lapsinvaliidi kasvatavale mittetöötavale isikule, üksikvanema lapse toetus last üksi kasvatavale invaliidile	
1121122		Puudega inimeste integratsioonitoetus			
	2	1) rehabilitatsioonitoetus (alates 2001)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	rehabilitatsioonitoetus	X
	2	2) täienduskoolitustoetus (alates 2001)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	täienduskoolitustoetus	X
1121123		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1121200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			

1121201		Kulutused hoolekandeaasutustele			
	2	1) psüühilise erivajadusega inimeste hoolekanne (alates 2008)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	psüühilise erivajadusega inimeste hoolekanne	X
	5	2) täiskasvanud psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekandeteenused	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Erihoolekandeteenused“	kulud kokku - isiku omaosalus	X
	5	3) puudega laste hooldamine laste hoolekandeaasutustes (alates 2007 asenduskoduteenususe all)	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Asenduskoduteenus“	vanema avalduse alusel asenduskoduteenusel viibivate sügava või raske puudega laste kulutuste finantseerimine, kulutused kokku - isiku omaosalus; riiklikul hoolekandel viibivate teenuse kasutajate kulutuste finantseerimine, (kulutused kokku - isiku omaosalus) * puudega laste osatähtsus	X
	5	4) eluasemeteeenus puudega inimestele	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Eluasemeteeenus“	(kulutused kokku - isiku omaosalus) * puudega inimeste osatähtsus	X
1121202		Igapäevane abi/koduteenus			
	5	Koduteenus	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Koduteenused“	(kulutused kokku - isiku omaosalus) * puudega inimeste osatähtsus	X
1121203		Rehabilitatsioon			
	2	1) psüühiliste erivajadustega täiskasvanud inimeste rehabilitatsiooniteenus (sh rehabilitatsiooniplaani koostamine)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	psüühilise erivajadusega isikute rehabiliteerimise teenused	X
	2	2) puuetega laste rehabilitatsiooniteenus (sh rehabilitatsiooniplaani koostamine)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	laste (alla 16-a) rehabiliteerimise teenused	X
	2	3) puuetega inimeste rehabilitatsiooniteenus (sh rehabilitatsiooniplaani koostamine)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	16-aastaste ja vanemate isikute rehabiliteerimise teenused	X
	5	4) päevakeskuse teenused	Sotsiaalministeeriumi administratiivne aruanne „Päevakeskuse teenused“	(kulutused kokku - isiku omaosalus) * puudega inimeste osatähtsus	X
	7	5) puuetega isikute kutseõppekeskus	Sotsiaalministeeriumi majandusaasta aruanne	Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus	X
1121204		Muud mitterahalised hüvitised			
	2	1) transporditoetus (kuni 2002)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	transporditoetus	
	2	2) telefoni kasutamise toetus (kuni 2002)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	telefoni kasutamise toetus	

<b>1121300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksed</b>			
	2	Sotsiaalkindlustusameti makstav sotsiaalmaks hooldajatoetuse saajate eest	eraldi päring		
<b>1122000</b>		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
<b>1122100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1122110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1122111		Töövõimetuspension			
1122112		Vähenenud töövõime tõttu varem pensionilemineku toetus			
1122113		Hooldustoetus			
1122114		Puudega inimeste integratsioon			
1122115		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1122120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1122121		Hooldustoetus			
1122122		Puudega inimeste integratsioon			
1122123		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1122200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1122201		Majutus			
1122202		Igapäevane abi/koduteenus			
1122203		Rehabilitatsioon			
1122204		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1122300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksed</b>			

### 3.VANADUS —1130000

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
<b>1130000</b>		<b>Hüvitised kokku</b>			
<b>1131000</b>		<b>Sissetulekul mittepõhinevad</b>			
<b>1131100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1131110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			

1131111		Vanaduspension			
	2	1) vanaduspension	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	vanaduspension - eripensionid SKA aruandest - ennetähtaegne vanaduspension - soodustingimustel vanaduspension	X
	2	2) eripensionid Sotsiaalkindlustusameti aruandest	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	kohtunikupension, prokuröripension, riigikontrolli ametniku pension, kaitseväepension, piirivalveametniku pension, päästeteenistujate vanaduspension suurendus, õiguskantsleri pension, politseiametniku pension	X
	2	3) edasilükatud pension (alates 2002)	Statistiline aruanne „Pensionärid“	arvestuslik näitaja: (edasilükatud vanaduspensioniga pensionäride kuupensionide summa aruandeaasta 1.jaan. + järgmise aasta 1.jaan.) /2*12	X
	7	4) Riigikogu Kantselei ja Vabariigi Presidendi Kantselei makstavad eripensionid	eraldi päring		X
1131112		Ennetähtaegne vanaduspension			
	2	1) ennetähtaegne vanaduspension	Aruanne „Pensionärid“	arvestuslik näitaja: (ennetähtaegse vanaduspensioniga pensionäride kuupensionide summa aruandeaasta 1.jaan. + järgmise aasta 1.jaan.) /2*12	X
	2	2) väljateenitud aastate pension	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	väljateenitud aastate pension	X
	2	3) soodustingimustel vanaduspension	Aruanne „Pensionärid“	arvestuslik näitaja: (sooduskorras pensioni saavate pensionäride kuupensionide summa aruandeaasta 1.jaan. + järgmise aasta 1.jaan.) /2*12	X
1131113		Osaline pension			
1131114		Hooldustoetus			
1131115		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
	2	Rahvapension	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	rahvapension	X
<b>1131120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1131121		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			

<b>1132200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1131201		Majutus			
	5	täiskasvanute hooldamine hoolekandeesutustes	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Täiskasvanute hooldamine hoolekandeesutustes“	kulutused kokku - isiku omaosalus	X
1131202		Igapäevane abi/koduteenus			
	5	Koduteenus	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Koduteenus“	kulutused kokku - isiku omaosalus - puudega inimeste osatähtsus	X
1131203		Muud mitterahalised hüvitised			
	5	1) päevakeskus	Sotsiaalministeeriumi administratiivne aruanne „Päevakeskus“	kulutused kokku - isiku omaosalus - puudega inimeste osatähtsus - alaealiste osatähtsus	X
	6	2) liikluskindlustuse maksesoodustus (andmed kuni 1999)			
<b>1131300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			
<b>1132000</b>		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
<b>1132100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1132110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1132111		Vanaduspension			
1132112		Ennetähtaegne vanaduspension			
1132113		Osaline pension			
1132114		Hooldustoetus			
1132115		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1132120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1132121		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1132200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1132201		Majutus			
1132202		Igapäevane abi/koduteenus			
1132203		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1132300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			

**4. TOITJAKAOTUS – 1140000**

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
<b>1140000</b>		<b>Hüvitised kokku</b>			
<b>1141000</b>		<b>Sissetulekul mittepõhinevad</b>			
<b>1141100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1141110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1141111		Toitjakaotuspension			
	2	Toitjakaotuspension	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	toitjakaotuspension	X
1141112		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1141120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1141121		Matusetoetus			
	2	Matusetoetus (kuni 2009)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	matusetoetus	X
1141122		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1141200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1141201		Matusekulud			
1141202		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1141300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			
<b>1142000</b>		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
<b>1142100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1142110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1142111		Toitjakaotuspension			
1142112		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1142120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1142121		Matusetoetus			
1142122		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1142200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1142201		Matusekulud			
1142202		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1142300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			

**5. PEREKOND JA LAPSED – 1150000**

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
1150000		Hüvitised kokku			
1151000		Sissetulekul mittepõhinevad			
1151100		Rahalised hüvitised			
1151110		Perioodilised rahalised hüvitised			
1151111		Sissetuleku säilitamine lapse sünni korral			
	1	1) sünnitushüvitis	Statistiline aruanne „Kohustuslik ravikindlustus“	sünnitushüvitis	X
	2	2) vanemahüvitis (alates 2004)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	vanemahüvitis	X
	2	3) täiendav isapuhkuse tasu (ainult 2008)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	täiendav isapuhkuse tasu	2009 maksti tagantjärele 2008. a eest
1151112		Lapsehooldustasu			
	2	1) kuni 3-aastase lapse eest	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsehooldustasu kuni 3-aastase lapse eest	X
	2	2) kuni 3-aastaste lastega peredele 3–8-aastaste laste eest	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsehooldustasu kuni 3-aastaste lastega peredele 3–8-aastaste laste eest	X
	2	3) 3 ja enama lapsega peredele 3–8-aastaste laste eest	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsehooldustasu 3 ja enama lapsega peredele 3–8-aastaste laste eest	X
1151113		Lapsetoetus			
	2	1) lapsetoetus esimesele lapsele	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsetoetus esimesele lapsele	X
	2	2) lapsetoetus teisele lapsele	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsetoetus teisele lapsele	X
	2	3) lapsetoetus kolmandale ja igale järgmisele lapsele	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsetoetus kolmandale ja igale järgmisele lapsele	X

1151114		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
	2	1) üksikvanema lapse toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	üksikvanema lapse toetus	X
	2	2) ajateenija lapse toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	ajateenija lapse toetus	X
	2	3) eestkostetava või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	eestkostetava või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetus	X
	2	4) paljulapselise pere toetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	kuni 2003 nelja- ja enamalapselise pere ning kolmikuid kasvatava pere toetus, kuni 2007 kolme- ja enamalapselise pere ning kolmikuid kasvatava pere toetus, alates 2008 seitsme- ja enamalapselise pere vanema toetus	X
	2	5) tasuline lapsetoitmise vaheaeg	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	tasuline lapsetoitmise vaheaeg	X
	2	6) lapsetoetus kutsekoolis õppivale lastekodulapsele (kuni 2002)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsetoetus kutsekoolis õppivale lastekodulapsele	
	2	7) elatisabi (alates 2008)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	elatisabi	X
	7	8) Kaitseministeeriumi makstavad toetused (alates 2007)	SAAB, Kaitseministeeriumi valitsemisala, pikk tulemiaruanne	kontod 413830, 413831, 413899 (ajateenijate tasud, ajateenijate ja asendusteenistusalaste ühekordsed toetused, eespool nimetatata sotsiaalabitoetused ja hüvitised)	X
<b>1151120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1151121		Lapse sünnitoetus			
	2	1) sünnitoetus esimesele lapsele	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	sünnitoetus esimesele lapsele	X
	2	2) sünnitoetus teisele ja igale järgmisele lapsele	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	sünnitoetus teisele ja igale järgmisele lapsele	X
	2	3) sünnitoetus mitmikute sünni korral	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	sünnitoetus mitmikute sünni korral	X
1151122		Lapsehooldustasu			



1151123		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
	2	1) lapse koolitoetus (kuni 2008)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapse koolitoetus	2009 maksti tagantjärele 2008. a eest
	2	2) elluastumistoetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	elluastumistoetus lastekodukasvandikule	X
	2	3) alaealiste, vaegurite ja täiendava lapsepuhkuse päevade tasu	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	alaealiste, vaegurite ja täiendava lapsepuhkuse päevade tasu	X
	2	4) täiendav toetus nelja- ja enamalapselistele peredele (kuni 2001)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	ühekordne toetus paljulapselisele perele	
	2	5) lapsendamistoetus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	lapsendamistoetus	X
<b>1151200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
<b>1151201</b>		<b>Laste päevahoid</b>			
1151202		Kulutused laste ja noorte hoolekandeesutustele ja perekonnas hooldamisele			
	5	1) orbude ja vanemliku hoolitsuseta laste hooldamine hoolekandeesutustes	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Asenduskoduteenus“	kulutused kokku - isiku omaosalus - puudega laste osatähtsus	X
	5	2) perekonnas hooldamine	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Perekonnas hooldamine“	kulutused kokku - isiku omaosalus	X
1151203		Koduteenused			
1151204		Muud mitterahalised hüvitised			
	2	1) lapsevanemate õppelaenu kustutamine (alates 2004)	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	õppelaenu kustutamine	X
	5	2) päevakeskuse teenused (alates 2007)	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Päevakeskus“	kulutused kokku - isiku omaosalus - puudega inimeste osatähtsus - täiskasvanute osatähtsus	X
<b>1151300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksed</b>			
	2	Sotsiaalkindlustusameti makstav sotsiaalmaks lapsehoolduspuhkusel viibivate vanemate eest	eraldi päring	SKA erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaks, v.a sotsiaalmaks töötava töövõimetuspensionäri eest	X
	7	Kaitseministeerium, erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaks	SAAB, Kaitseministeeriumi valitsemissala, pikk tulemiaruanne	konto 413700 (erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaks)	X
<b>1152000</b>		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
<b>1152100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1152110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			

1152111		Sissetuleku säilitamine lapse sünni korral			
1152112		Lapsehooldustasu			
1152113		Lapsetoetus			
1152114		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1152120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1152121		Lapse sünnitoetus			
1152122		Lapsehooldustasu			
1152123		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1152200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
<b>1152201</b>		<b>Laste päevahoid</b>			
1152202		Kulutused laste ja noorte hoolekandeesutustele ja perekonnas hooldamisele			
1152203		Koduteenused			
1152204		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1152300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			

## 6. TÖÖTUS – 1160000

Märkus: Tööturuamet (skeem 3) lõpetas tegevuse 30.04.2009.

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
<b>1160000</b>		<b>Hüvitised kokku</b>			
<b>1161000</b>		<b>Sissetulekul mittepõhinevad</b>			
<b>1161100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1161110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1161111		Töötutoetus			
	3	1) töötü abiraha/töötutoetus	SAAB, Tööturuamet, pikk tulemiaruanne	konto 413200 (töötutoetus)	X
	4	1a) töötutoetus	Töötukassa majandusaasta aruanne	töötutoetus	X
	4	2) töötuskindlustushüvitis (alates 2003)	Töötukassa majandusaasta aruanne	töötuskindlustushüvitised	X
1161112		Toetus osalise töötuse korral			

1161113		Hüvitis enneaegse pensionilemineku korral tööturuga seotud põhjustel			
1161114		Kutseõppetoetus			
	3	1) õpestipendium	SAAB, Tööturuamet, pikk tulemiaruanne	konto 413210 (stipendiumid töötutele)	X
	4	1a) õpestipendium	SAAB, Töötukassa, pikk tulemiaruanne	konto 413210 (stipendiumid töötutele)	X
1161115		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1161120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1161121		Kutseõppetoetus			
1161122		Koondamistasud			
	4	Koondamishüvitis (alates 2003)	Töötukassa majandusaasta aruanne	koondamishüvitis	X
1161123		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
	3	1) hädaabitöödel osalenute töötasu (kuni 2000)	Tööturuametilt saadud andmed		
	4	2) pankrotihüvitised (alates 2003)	Töötukassa majandusaasta aruanne	tööandja maksejõuetuse hüvitis	X
<b>1161200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1161201		Kolimistoetus			
1161202		Kutseõpe			
	3	1) tööturukoolitus	SAAB, Tööturuamet, pikk tulemiaruanne	konto 45 (muud toetused)	X
	4	1a) tööturukoolitus	SAAB, Töötukassa, pikk tulemiaruanne	konto 45 (muud toetused)	X
	4	2) tegevuskulude all kajastatud koolitused	Töötukassa majandusaasta aruanne	eelarve täitmine, mujal kajastamata osa	X
1161203		Töövahendus ja tööotsingu abi			
1161204		Muud mitterahalised hüvitised			
	3	1) toetus ettevõtluse alustamiseks	SAAB, Tööturuamet, pikk tulemiaruanne	konto 413220 (ettevõtluse alustamise toetus)	X
	4	1a) toetus ettevõtluse alustamiseks	SAAB, Töötukassa, pikk tulemiaruanne	konto 413220 (ettevõtluse alustamise toetus)	X
	3	2) muud toetused töötule	SAAB, Tööturuamet, pikk tulemiaruanne	konto 413290 (muu toetus töötule)	X
	4	2a) muud toetused töötule	SAAB, Töötukassa, pikk tulemiaruanne	konto 413290 (muu toetus töötule)	X
<b>1161300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaks</b>			
	3	1) Tööturuameti makstav sotsiaalmaks töötü abiraha saajate eest	SAAB, Tööturuamet, pikk tulemiaruanne	konto 413700 (erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaks)	X
	4	1a) Töötukassa makstav sotsiaalmaks töötutoetuse saajate eest	SAAB, Töötukassa, pikk tulemiaruanne	konto 413700 (erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaks)	X
	4	2) Töötukassa makstav sotsiaalmaks hüvitisesaajate eest (alates 2003)	Töötukassa majandusaasta aruanne	hüvitistelt makstav sotsiaalmaks	X

<b>1162000</b>		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
<b>1162100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1162110</b>		<b>Periodilised rahalised hüvitised</b>			
1162111		Töötutoetus			
1162112		Toetus osalise töötuse korral			
1162113		Hüvitis enneaegse pensionilemineku korral tööturuga seotud põhjustel			
1162114		Kutseõppetoetus			
1162115		Muud periodilised rahalised hüvitised			
<b>1162120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1162121		Kutseõppetoetus			
1162122		Koondamistasud			
1162123		Muud ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1162200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1162201		Kolimistoetus			
1162202		Kutseõpe			
1162203		Töövahendus ja tööotsingu abi			
1162204		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1162300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			

#### 7. ELUASE – 1170000

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
<b>1170000</b>		<b>Hüvitised kokku</b>			
<b>1172000</b>		<b>Sissetulekul põhinevad</b>			
<b>1172200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
<b>1172210</b>		<b>Eluasemetoetus</b>			
1172211		Sotsiaalpind			
	5	Eluasemeteenused	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Eluasemeteenus“ (endine „Sotsiaalkorter ja tugikodu“)	kulutused kokku – inimese omaosalus – puudega inimeste osatähtsus	X

1172212		Muu eluasemetoetus			
	5	Toimetulekutoetus eluasemekulude katteks	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Toimetulekutoetus“	toimetulekutoetus eluasemekulude katteks	X
1172220		Toetus omanikule			

#### 8. MUJAL KÄSITLEMATA SOTSIAALNE TÕRJUTUS – 1180000

Kood	Skeem	Kulu liik	Allikas/aruanne	Juhend	2009
<b>1180000</b>		<b>Hüvitised kokku</b>			
<b>1181000</b>		<b>Sissetulekutel mittepõhinevad</b>			
<b>1181100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1181110</b>		<b>Periodilised rahalised hüvitised</b>			
<b>1181111</b>		<b>Toimetulekutoetus</b>			
1181112		Muud periodilised rahalised hüvitised			
	5	Tšernobõli avari tagajärjel kannatanute toetus (kuni 2000)	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Muud toetused“		
<b>1181120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1181121		Ühekordsed rahalised hüvitised			
	7	1) kinnipidamiskohast vabanenu toetus	SAAB, Justiitsministeeriumi valitsemisala, pikk tulemiaruanne	konto 413810 (toetused kinnipidamiskohast vabanenutele)	X
	2	2) kuriteoohvritele makstav kahjuhüvitis	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	hüvitised kuriteoohvritele	X
	2	3) ohvriabi teenus	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	ohvriabi teenus	X
	2	4) sotsiaaltoetus välisriigist Eestisse elama asunud Eesti kodanikule või eesti rahvusest isikule	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	sotsiaaltoetus välisriigist Eestisse elama asunud Eesti kodanikule või eesti rahvusest isikule	X
	2	5) represseeritutele makstavad hüvitised	Statistiline aruanne „Riiklik sotsiaalkindlustus“	represseeritutele makstavad hüvitised	X
<b>1181200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			

1181201		Majutus			
	5	1) varjupaik	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Varjupaik ja rehabilitatsioonikeskus“	varjupaik, kulutused kokku - isiku omaosalus	
	5	1a) alates 2003 varjupaiga- ja vangist vabanenute rehabilitatsiooniteenus; alates 2008 ainult varjupaigateenus	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Varjupaigateenus“	kulutused kokku - isiku omaosalus	X
	5	2) sotsiaalse rehabilitatsiooni keskus	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Varjupaik ja rehabilitatsioonikeskus“	rehabilitatsioonikeskus, kulutused kokku - isiku omaosalus	
	7	3) varjupaigataotlejate keskus	Sotsiaalministeeriumi majandusaasta aruanne	Illuka varjupaigataotlejate vastuvõtukeskus	X
1181202		Alkoholi- ja narkosõitlaste rehabilitatsioon			
1181203		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1181300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			
<b>1182000</b>		<b>Sissetulekutel põhinevad</b>			
<b>1182100</b>		<b>Rahalised hüvitised</b>			
<b>1182110</b>		<b>Perioodilised rahalised hüvitised</b>			
1182111		Toimetulekutoetus			
	5	Toimetulekutoetus	Sotsiaalministeeriumi aruanne „Toimetulekutoetus“	toimetulekutoetuse vahendid kokku - toimetulekutoetus eluasemekulude katteks	X
1182112		Muud perioodilised rahalised hüvitised			
<b>1182120</b>		<b>Ühekordsed rahalised hüvitised</b>			
1182121		Ühekordsed rahalised hüvitised			
<b>1182200</b>		<b>Mitterahalised hüvitised</b>			
1182201		Majutus			
1182202		Alkoholi- ja narkosõitlaste rehabilitatsioon			
1182203		Muud mitterahalised hüvitised			
<b>1182300</b>		<b>Skeemidevahelised sotsiaalmaksud</b>			